

การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู
รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2
ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย
ปีการศึกษา 2559 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

พิชญา สกุลวิทย์

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์
ประจำปีงบประมาณ 2559

พ.ศ. 2561

บทคัดย่อ

ชื่อวิจัย

การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2 ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2559 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

The State of Field Experience Management, Teaching Practicum in School 1,2 major of Students during their Full-Time Teaching Practice, Department of Thai Studies 2559, Faculty of Education,Rajabhat Uttaradit University

ชื่อนักวิจัย

นางสาวพิชญา สุกุลวิทย์

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ คือ วิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความพึงพอใจและแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดย หาค่าเฉลี่ย ค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพและปฏิบัติงานและการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณในการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูในระดับมาก แต่อย่างไรก็ตาม บางครั้งนักศึกษามีโอกาสน้อยในการลงมือปฏิบัติงานจริง และยังพบปัญหาในการกำหนดเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรม การปฏิบัติการสอนและการวิจัยในชั้นเรียน พบว่า นักศึกษาเผชิญปัญหาเกี่ยวกับการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ชัดเจน การขาดการตรวจสอบความรู้ของนักเรียน การสอนไม่เน้นทักษะกระบวนการ ขาดทักษะการตั้งคำถาม การควบคุมชั้นเรียน การจัดลำดับเนื้อหาวิชาที่สอน และการทำวิจัยในชั้นเรียน ในขณะที่เดียวกันนักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีสอน การเรียนรู้ของผู้เรียน การควบคุมชั้นเรียน และการใช้สื่อการเรียนรู้ มากขึ้น

คำสำคัญ: การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครูพี่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์
สรุปผลการวิจัย

1. สำหรับความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรให้กำหนดเวลาในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ มากกว่าการบรรยาย และควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริงในขณะที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2. คุณภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษา สะท้อนว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เช่น โครงสร้างการทำงานของ โรงเรียน กระบวนการทำงานของฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน เข้าใจภาระหน้าที่อื่นๆ ของครูที่ต้องรับผิดชอบ นอกเหนือจากงานสอน

3. การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความเห็นว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์ของตนเอง การวางตัวต่อเพื่อนครูและการวางตัวต่อนักเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนในวัยต่าง ๆ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความตรงต่อเวลา การแต่งกาย มารยาทและจรรยาบรรณของความเป็นครู

ข้อเสนอแนะ

1. ในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรเตรียมความพร้อมของอาจารย์พี่เลี้ยง และนักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของตนเอง ในขณะที่ดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

2. นักศึกษาครูควรมีโอกาสสังเกต ช่วยงาน และฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในสถานการณืจริง ที่หลากหลาย โดยมีอาจารย์พี่เลี้ยงทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ดังนั้นสาขาวิชาและศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรวางแผนและประสานงานกับอาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อให้จัดประสบการณ์ให้นักศึกษาได้ ลงมือปฏิบัติงานจริง

3. อาจารย์พี่เลี้ยงควรให้คำแนะนำและร่วมกับนักศึกษานักศึกษาเพื่อจัดเวลาเพื่อเข้าสังเกต พัฒนาการของนักศึกษานักศึกษาครูอย่างสม่ำเสมอ

4. ในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรเตรียมความพร้อมของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์พี่เลี้ยง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูให้มี ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของตนเองในการทำวิจัยในชั้นเรียนขณะดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เช่น การทำคู่มือการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู และการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน

5. จากผลการวิจัยพบว่าอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงให้คำปรึกษาอย่างใกล้ชิดและเป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษา ทำให้นักศึกษามีความสามารถและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนั้น อาจารย์ผู้สอนที่ จะทำหน้าที่เป็นอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงควรให้คำแนะนำและให้กำลังใจเพื่อลดความกังวล และความเครียดของนักศึกษา นอกจากนี้ควรให้ความเอาใจใส่อย่างสม่ำเสมอ และถ่ายทอดลักษณะการ เป็นครูที่ดีให้กับนักศึกษา

6. ควรมีการศึกษาและวิจัยการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่ส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพให้นักศึกษาจัดการเรียนการสอนและทำวิจัยในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้

Abstract

Title The State of Field Experience Management, Teaching Practicum in School 1,2
major of Students during their Full-Time Teaching Practice, Department of Thai
Studies 2559, Faculty of Education, Rajabhat Uttaradit University

Author Miss Phitchaya sakunwit

This research aims to 1) 1) To study the professional experience of teaching student of Thai Teaching Program. 2) 2) To study the satisfaction in the professional of Teaching experience training centers. Research Methodology was Survey Research. Data were collected through questionnaires and interviews using data collection tools such as satisfaction questionnaires and interviews. Quantitative data analysis by frequency, arithmetic mean, and standard deviation. Analysis of qualitative data by content analysis.

The results showed that students were satisfied with their professional experience. In practice, there was a high level of perceptions about the amount of work and the nature of the teachers, but the students did not have the opportunity to perform the actual task and still had problems in scheduling the students to participate. activities Teaching practices and classroom research make students face problems with writing unclear learning objectives, lack of student literacy, lack of focus on problem-solving skills, lack of questioning skills. At the same time, students learn about writing a lesson plan, how to teach, learner learning, class control. Learn, and use more learning media.

Keywords: Teaching Experience, Student of Teaching Experience Program, Mentors Teacher, Advisors

สารบัญ	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	3
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	4
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย	5
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	6
2.1 แนวคิดและหลักการของการปฏิบัติงานวิชาชีพครูและการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	6
2.2 การปฏิบัติงานวิชาชีพครูและการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	18
2.3 การจัดวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต	20
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ	40
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	42
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	44
3.1 ประชากรที่ศึกษา	44
3.2 ตัวแปรที่ศึกษา	44
3.3 การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมเครื่องมือ	45
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล	48
บทที่ 4 ผลการวิจัย	49
4.1 ความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทยต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทยต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู	49
4.2 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาและครูพี่เลี้ยงในระหว่างการศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา	55

สารบัญ (ต่อ)	หน้า
4.3 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้นักศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัด ประสบการณ์วิชาชีพ บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ	55
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	58
5.1 อภิปรายผลการวิจัย	60
5.2 บทสรุปและข้อเสนอแนะ	62
เอกสารอ้างอิง	64
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก ตัวอย่างเครื่องมือวิจัย	67
ภาคผนวก ข ประวัติผู้วิจัย	74

สารบัญตาราง

ตารางที่	ชื่อตาราง	หน้า
2.1	กระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา (ปฏิบัติการสอน)	24
2.2	โครงการปฏิบัติงานวิชาชีพครู ตลอดหลักสูตร	26
2.3	ตารางแสดงช่วงเวลาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาทั้ง 5 ชุดวิชา	29
2.4	ปฏิทินการปฏิบัติการสอน	38
2.5	ปฏิทินการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียน	39
4.1	ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านการวางแผนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (N = 80) รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	50
4.2	ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านการดำเนินการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (N = 80) รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	51
4.3	การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของนักศึกษา (N = 80) รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	52
4.4	การรับรู้เกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่พัฒนาจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (N = 80) รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	54

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การศึกษาด้านการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ เป็นส่วนสำคัญที่ผลิตบัณฑิต พันธกิจที่สำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ประการหนึ่งก็คือ การเป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการผลิตครูที่มีคุณภาพ ซึ่งคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ได้มีบทบาทสำคัญในการสนองตอบพันธกิจของมหาวิทยาลัย โดยเน้นการจัดการศึกษาเพื่อผลิตบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยให้สามารถสร้างสรรค์ การเรียนรู้แนวใหม่ ซึ่งครูภาษาไทยเป็นสาขาหนึ่งที่คณะครุศาสตร์มีความเชี่ยวชาญและได้ผลิตบัณฑิตให้เป็นครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีคุณภาพมาเป็นระยะเวลายาวนาน และได้รับการยอมรับจากสถานศึกษาต่างๆในสังคมในการเข้าไปเป็นครูทำหน้าที่สอนภาษาไทยให้กับนักเรียนได้เป็นอย่างดี (หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์,2557)

การจัดการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาภาษาไทยเป็นหลักสูตรบูรณาการความสัมพันธ์กับกลุ่มรายวิชาที่จัดการเรียนการสอน ดังนี้คือ 1) หมวดวิชาศึกษาทั่วไป 2) หมวดวิชาชีพรู 3) หมวดวิชาเฉพาะด้าน ซึ่งในการศึกษาหมวดวิชาชีพรู ความคาดหวังในการเรียนรู้ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย คือ มีทักษะในการปฏิบัติงานจากการฝึกปฏิบัติวิชาชีพรูระหว่างเรียนให้มีประสบการณ์ตรงในการประกอบวิชาชีพรูในสถานศึกษาตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ตลอดจนมีความเข้าใจในหลักการ ความจำเป็นในการเรียนรู้ทฤษฎีมากยิ่งขึ้น บูรณาการความรู้ที่เรียนมาเพื่อนำไปแก้ปัญหาทางการจัดประสบการณ์ในชั้นเรียน ใช้ทักษะการบูรณาการความรู้ได้อย่างเหมาะสม รวมถึงมีมนุษยสัมพันธ์และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ มีระเบียบวินัย ตรงเวลา และเข้าใจวัฒนธรรมขององค์กร ตลอดจนสามารถปรับตัวเข้ากับการทำงานในสถานศึกษาได้ มีความกล้าในการแสดงออก นำความคิดสร้างสรรค์ไปใช้ประโยชน์ในงานได้ โดยฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ปีการศึกษา ของชั้นปีที่ 5 พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 44 ได้กำหนดให้ ผู้ขอรับใบประกอบวิชาชีพรูจะต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่าน

เกณฑ์การประเมินการปฏิบัติการการสอนตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่คุรุสภากำหนด การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู เป็นรายวิชาบังคับในหมวดวิชาชีพเฉพาะ กลุ่มวิชาชีพรู ตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูในสถานศึกษา เป็นการสร้างประสบการณ์ตรงที่มีคุณค่าต่อนักศึกษารู เปิดโอกาสให้นักศึกษาได้เรียนรู้ในสถานการณ์จริง ปฏิบัติภารกิจในหน้าที่ครูเสมือนหนึ่งเป็นครูประจำการทุกอย่าง นักศึกษาได้นำความรู้ทางภาคทฤษฎีที่เรียนมาไปสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา ตลอดจนได้ฝึกฝนทักษะและสมรรถนะทางวิชาชีพ โดยมีอาจารย์นิเทศก์และครูพี่เลี้ยงของสถานศึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือเป็นที่ปรึกษาอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ปฏิบัติงานในสถานศึกษาของนักศึกษาบรรลุวัตถุประสงค์ของการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูและมีมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา องค์ประกอบที่สำคัญของการผลิตครู 3 ประการ กล่าวคือ ประการแรกเป็นผู้เรียนที่เข้ารับการศึกษา (input) มีความศรัทธาในอาชีพครูมาก่อนก็จะเป็นผลดีต่อการเสริมสร้างให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูมีคุณภาพ แต่ถ้าผู้เรียนไม่มีความศรัทธาในวิชาชีพครูจำเป็นต้องปลูกฝังให้มีความศรัทธาในวิชาชีพครู และเสริมสร้างคุณภาพต่อไปซึ่งเป็นภาระสำคัญยิ่งของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ที่ต้องหากระบวนการในการผลิตครูให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์ ประการที่สองคือกระบวนการผลิตครู (process) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรโดยการเชื่อมโยงด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติให้สอดคล้องควบคู่กันไป ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงผลการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ประการสุดท้ายก็คือ ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา (output) ควรเป็นผู้เรียนที่มีความศรัทธาในอาชีพครู มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ครูที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับหน่วยงานที่ใช้ครู รวมทั้งเป็นที่ยอมรับในสังคม กระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพรู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นหัวใจของการผลิตครู เพราะเป็นภาคปฏิบัติที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ครูได้เป็นอย่างดี มิใช่เพียงผลิตนักวิชาการที่มีความรู้ด้านทฤษฎีเท่านั้น ดังนั้นกระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพรู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ที่จะช่วยให้การผลิตครูมีคุณภาพที่พึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานผู้ใช้ครูอย่างแท้จริง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู เป็นกระบวนการหนึ่งซึ่งเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุดของหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต เป็นการเสริมสร้างประสบการณ์ตรงที่มีคุณค่าต่อนักศึกษารู เป็นโอกาสที่นักศึกษาจะได้นำเอาทฤษฎีต่าง ๆ ทั้งหมดที่เรียนมา นำไปสู่การปฏิบัติในสถานการณ์จริง เสมือนหนึ่งว่าเป็น ครูประจำการทุกอย่าง ได้ฝึกทักษะทางวิชาชีพและศึกษาปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและวิธีการแก้ไขปัญหา โดยมีอาจารย์นิเทศก์ของมหาวิทยาลัยและครูพี่เลี้ยงของสถานศึกษา ให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ซึ่งถือว่าเป็นการให้ความรู้โดยผ่านกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรูนี้ จะเป็นการฝึกหัดทางปฏิบัติ จนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้ดี เกิดทักษะ สมรรถนะ เกิดความมั่นใจที่จะนำไปสู่ศรัทธา ในอาชีพและมีจิตวิญญาณของความเป็นครู นอกจากนี้ยังเป็นการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน เพื่อความมั่นใจที่จะออกไป

ประกอบวิชาชีพครูได้อย่างมีคุณภาพ สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ตามพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 มาตรา 49 ซึ่งกำหนดให้มีมาตรฐานทางการศึกษาไว้ 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์ 2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน และ 3) มาตรฐานการปฏิบัติตน พ.ร.บ.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 กำหนดมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพว่าต้องผ่านการปฏิบัติการสอน ในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาตรีทางการศึกษา เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด คือ

- 1) การฝึกปฏิบัติระหว่างเรียน และ 2) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นอาจารย์ผู้รับผิดชอบด้านการนิเทศการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูของ นักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย จึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรที่จะศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินการจัดประสบการณ์ วิชาชีพในรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพว่ามีวิธีดำเนินการอย่างไร นักศึกษามีความพอใจต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพ ประสบการณ์วิชาชีพหรือไม่ อย่างไร นักศึกษามีการรับรู้ต่อลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นกับตนเองอย่างไร และนักศึกษาได้เรียนรู้อะไรบ้างจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ข้อมูลเบื้องต้นที่ได้จากการศึกษาเหล่านี้จะนำไปสู่การ ปรับปรุง แก้ไข และออกแบบกิจกรรมการเรียน การสอนสำหรับรายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ในหลักสูตร ที่เน้นให้นักศึกษาครูได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากร/ผู้ให้ข้อมูลหลัก/หน่วยทดลอง
- การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขอบเขตการวิจัยดังนี้
- 1.1 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.5 ปี) สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน

1.2 ครูที่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทยที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน

1.3 อาจารย์นิเทศของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทยที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน

2. ขอบด้านตัวแปร/ขอบเขตด้านเนื้อหา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน

2.2 ตัวแปรตาม คือ การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ความพึงพอใจ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์วิชาชีพและการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนักศึกษสาขาวิชาภาษาไทย ครูที่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศ

2.3 ขอบเขตด้านพื้นที่และระยะเวลาที่ทำการวิจัย

พื้นที่ : โรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 4 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดแพร่ และจังหวัดน่าน

ระยะเวลา : 1 ปี ตั้งแต่เดือน พฤษภาคม 2559 – พฤษภาคม 2560

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง การวางแผนและการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพโดยศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เพื่อให้ให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์ตรงในวิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย ในรายวิชา รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2

ความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง ความรู้สึกพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพในด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพและด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ

การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของนักศึกษาขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อปริมาณงานในด้านต่างๆ ที่นักศึกษาต้องปฏิบัติตามที่ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพกำหนดให้นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติในรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2

การรับรู้เกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
หมายถึง ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อบุคลิกภาพหรือพฤติกรรมของนักศึกษาในด้านความรับผิดชอบ ต่อหน้าที่ การปฏิบัติงานในหน้าที่ครู การปฏิบัติตนและการวางตน ซึ่งเกิดขึ้นในระหว่างการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ ในรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2

นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 5 สาขาวิชาภาษาไทย หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ ที่ออกฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู ในรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2 ปีการศึกษา 2559

ครูพี่เลี้ยง หมายถึง ครูประจำโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูที่รับผิดชอบในการสอน และให้ความรู้แก่นักศึกษาในรายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2

อาจารย์นิเทศ หมายถึง อาจารย์ประจำที่ปฏิบัติราชการอยู่ในมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์ สาขาวิชาภาษาไทย ที่ได้รับแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัย ให้ทำหน้าที่ควบคุมกำกับดูแลและประเมินผลการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในปีการศึกษา 2559

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ผลการวิจัยได้ทราบถึงการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาสาขาวิชา ภาษาไทย การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทยตลอดจนปัญหาและข้อเสนอแนะที่เกิดขึ้นในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครู นำไปสู่การ ปรับปรุง แก้ไข และออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับรายวิชาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพในหลักสูตร
2. นักศึกษาครูได้รับประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการ เรียนรู้ของผู้เรียน สามารถนำไปปรับปรุงหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง การศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2 ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2559 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

แนวคิดและหลักการของการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1. แนวคิดด้านการจัดกระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1.1. การบริหารงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีแผนงานการฝึกประสบการณ์ที่มีอยู่ในกระบวนการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และเป็นการบูรณาการทั้งหลักการและการปฏิบัติงานของวิชาชีพครู ทุกด้าน โดยมีการประสานงานด้านการบริหาร การจัดการ กระบวนการเรียนการสอน และบุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อบูรณาการไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

1.2. การปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ เรียนรู้วิชาชีพครูจากสถานการณ์จริงที่เป็นหน่วยงานใช้ครู เรียนรู้ด้วยตนเองเกี่ยวกับธรรมชาติของนักเรียน การบริหารจัดการสถานศึกษา การบริหารหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ งานในหน้าที่ของครูการสร้าง มนุษย์สัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษาและพยายามพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับลักษณะของงานและเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของวิชาชีพครู เมื่อผู้เรียนผ่านการฝึกประสบการณ์แล้วจะมีความพร้อมที่เหมาะสมกับอาชีพครู

1.3. การกำหนดกิจกรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จัดให้มีการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ทั้ง 4 ขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ชั้นปีที่ 4 จนถึงภาคเรียนที่ 2 ชั้นปีที่ 5 มีการฝึกทักษะในงานต่างๆที่เกี่ยวกับหน้าที่ครู จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาที่เป็นแหล่ง

เสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพครูที่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดให้มีระบบการบริหารงานที่มีการวางแผน การประสานงาน และการปฏิบัติที่มุ่งสู่เป้าหมายที่วางไว้

2. หลักการในการจัดกระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.1. มุ่งประสานการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงไปสู่ห้องเรียนและสถานการณ์ในสภาพจริง

2.2. มุ่งให้การปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้วยการสอนตามขั้นตอนต่างๆต่อเนื่องกันในสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสมตลอดหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต

2.3. มุ่งจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนให้มากที่สุด

2.4. มุ่งประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ผลิตครูและหน่วยงานที่ใช้ครู ให้เกิดความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างครุรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ ให้เป็นครูดี ครูเก่ง ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

3. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและมาตรฐานวิชาชีพครู

การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูมาจากคำว่า Professional Training เป็นคำที่มีความหมายกว้างขวาง สรุปได้คือ การจัดประสบการณ์ตรงให้นักศึกษาได้มีการเรียนรู้และมองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ซึ่งกิจกรรมฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูนับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญเทียบเท่ากับหัวใจของหลักสูตรครุศาสตร์บัณฑิต จุดมุ่งหมายทั่วไปจึงเป็นการนำเอาความรู้ทั้งที่เป็นด้านเนื้อหาวิชา ด้านเทคนิควิธีการ และด้านคุณลักษณะไปปฏิบัติในสถานการณ์จริงให้ได้ นอกจากนี้ยังถือได้ว่าการให้ความรู้ทางปฏิบัติแก่นักศึกษา โดยผ่านกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพไว้ว่าการที่จะให้ได้ครูที่ดีและมีคุณภาพ และจิตวิญญาณของความเป็นครูนั้น จำเป็นต้องสร้างขึ้นมา จะหวังให้ได้ครูโดยกำเนิดไม่ได้ และการผลิตครูนั้นจะให้ความรู้ทางทฤษฎีเพียงอย่างเดียวก็คงได้ยาก จำเป็นต้องฝึกหัดและฝึกฝนภาคปฏิบัติให้มากพอจนสามารถปฏิบัติหน้าที่ครูได้อย่างดี และเกิดความมั่นใจ อันจะนำไปสู่ความศรัทธาในอาชีพ ซึ่งจะเป็นประตูไปสู่ความมีวิญญาณของความเป็นครูในที่สุด

3.1 จุดมุ่งหมายของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา นักศึกษาต้องปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนดในปีที่ 5 เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปีการศึกษา ภายใต้การดูแลให้คำปรึกษาแนะนำจากบุคลากรที่รับผิดชอบประกอบด้วย อาจารย์ที่

ปรึกษา อาจารย์นิเทศก์ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูนิเทศก์พิเศษ และครูพี่เลี้ยง เพื่อส่งเสริมให้
 เรียนรู้งานในหน้าที่ครูตามหลักสูตรที่สอนได้แจ่มแจ้ง กว้างขวางจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา
 ในสาขาวิชาเฉพาะตามสถานการณ์จริงให้มากที่สุด โดยมีจุดมุ่งหมายดังนี้

1. เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสนำทฤษฎี หลักการและวิธีสอนต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้จาก
 สถานศึกษาดำเนินฝึกและพัฒนาทักษะในการจัดการเรียนรู้ของตน
2. เพื่อส่งเสริมให้เรียนรู้งานในหน้าที่ครู ตามหลักสูตรกำหนดไว้ได้อย่าง
 ครบถ้วนจากการปฏิบัติการสอนจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะตาม
 สถานการณ์จริงให้มากที่สุด
3. เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสศึกษาธรรมชาติ ความเจริญเติบโตและ
 พัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ของนักเรียน เพื่อช่วยให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ครูเป็นไปด้วยดี
4. เพื่อให้ศึกษามีความสามารถในการฝึกทำงานร่วมกับผู้อื่น ซึ่งได้แก่
 ผู้ร่วมงาน บุคลากร ในโรงเรียน และชุมชน ตลอดจนนักเรียนในชั้นเรียน
5. เพื่อให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติตนตามระเบียบและประเพณีที่ตั้งงามของครู
 โดยถือปฏิบัติตามระเบียบปฏิบัติของนักศึกษาฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏ
 อุดรดิตต์ ระเบียบปฏิบัติของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตต์ ระเบียบของสถานศึกษาที่เป็น
 หน่วยฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และระเบียบข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ และ
 จรรยาบรรณของวิชาชีพ พุทธศักราช 2548
6. เพื่อให้โอกาสนักศึกษาเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของครูที่มีต่อสังคม มีเจต
 คติที่ดีต่ออาชีพครู

3.2 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเน้นการปฏิบัติงานในหน้าที่ครู ภายใต้การนิเทศ
 ของอาจารย์จากมหาวิทยาลัย และผู้ทรงคุณวุฒิวิชาชีพครูของสถานศึกษา หรือโรงเรียนร่วมพัฒนา
 วิชาชีพครู โดยต้องปฏิบัติงาน (ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์, 2553 : 4) ดังนี้

1. ปฏิบัติการสอนในชั้นเรียน และจัดทำรายงานผลการจัดการเรียนรู้
2. การวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาผู้เรียน
3. การพัฒนาผู้เรียน
4. งานบริการของโรงเรียน
5. การศึกษาชุมชน
6. ภารกิจอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย

ทั้งนี้จัดให้นักศึกษาไปเรียนรู้และปฏิบัติงานในสถานศึกษา โดยมอบหมายให้มี
 ภาระงานการสอนในวิชาเอก/วิชาเฉพาะ ไม่น้อยกว่า 8 – 12 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

3.3 จุดเน้นของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จัดให้นักศึกษาได้ปฏิบัติการสอนในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการฝึกในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นการฝึก โดยใช้สถานศึกษาเป็นแหล่งฝึกการปฏิบัติงานจริงโดยมีจุดเน้น 4 ประการคือ

1. การเรียนรู้การบริหารจัดการศึกษา และการดำเนินงานตามพันธกิจของสถานศึกษา

2. การเรียนรู้ธรรมชาติ การพัฒนาและการแก้ปัญหาของผู้เรียน

3. การเรียนรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา และการพัฒนาผู้เรียน

ในทุกด้าน

4. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลา 1 ปี เน้นการปฏิบัติการสอนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ตามสาขาวิชาเอกที่สังกัด การวิจัยในชั้นเรียน การปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรการทำหน้าที่สนับสนุนด้านการจัดการเรียนรู้ภายใต้การดูแลของครูพี่เลี้ยงที่มีประสบการณ์และ มีความเป็นครู เป็นที่ยอมรับของบุคคลทั่วไป

การดำเนินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จำเป็นต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษา ครูนิเทศก์พิเศษ และครูพี่เลี้ยง มีความพร้อมในสถานศึกษาที่จะร่วมพัฒนาความเป็นครูให้กับนักศึกษาจึงต้องดำเนินการ ดังนี้

1. คัดเลือกสถานศึกษาและคัดเลือกครูที่มีความพร้อม มีระบบตอบแทนในรูปแบบของการช่วยพัฒนาครูและพัฒนาสถานศึกษาอย่างเป็นระบบหรือค่าตอบแทนอื่น ๆ

2. ทำบันทึกความร่วมมือกับสถานศึกษาให้ถือว่า การเป็นครูพี่เลี้ยงให้แก่นักศึกษาเป็นภาระงานในหน้าที่ เป็นภาระหน้าที่ของครูเช่นเดียวกับงานอื่น ๆ ในสถานศึกษานั้น ๆ

3. ให้ครูพี่เลี้ยงเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัย

4. คณะอาจารย์ของคณะครุศาสตร์ทำงานวิจัยร่วมกับครูพี่เลี้ยง และสถานศึกษา

เพื่อพัฒนาองค์ความรู้แห่งวิชาชีพครู

5. ส่งเสริมให้มีการนำเสนอผลงานของครูพี่เลี้ยง และผลงานของโรงเรียนร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ต่อสภาวิชาชีพครู เพื่อประกาศเกียรติคุณหรือรางวัล

3.4 มาตรฐานวิชาชีพครู

มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ครูสภากำหนดมาตรฐานความรู้ (ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2556 : 3 – 7) ดังนี้

1. มาตรฐานความรู้ ประกอบด้วยความรู้ ดังต่อไปนี้

1) ความเป็นครู

- 2) ปรัชญาการศึกษา
- 3) ภาษาและวัฒนธรรม
- 4) จิตวิทยาสำหรับครู
- 5) หลักสูตร
- 6) การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน
- 7) การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
- 8) นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา
- 9) การวัดและการประเมินผลการเรียนรู้
- 10) การประกันคุณภาพการศึกษา
- 11) คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ

สาระความรู้และสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานความรู้

1. ความเป็นครู ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) สภาพงานครู คุณลักษณะ และมาตรฐานวิชาชีพครู
- (2) การปลูกฝังจิตวิญญาณความเป็นครู
- (3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับครูและวิชาชีพครู
- (4) การจัดการความรู้เกี่ยวกับวิชาชีพครู
- (5) การสร้างความก้าวหน้าและพัฒนาวิชาชีพครูอย่างต่อเนื่อง

(ข) สมรรถนะ

- (1) รอบรู้ในเนื้อหาวิชาที่สอนและกลยุทธ์การสอน เพื่อให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์สังเคราะห์ สร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ได้
- (2) แสวงหาและเลือกใช้ข้อมูลข่าวสารความรู้เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
- (3) ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับผู้เรียนที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพผู้เรียน
- (4) มีจิตวิญญาณความเป็นครู

2. ปรัชญาการศึกษา ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) ปรัชญา แนวคิด และทฤษฎีทางการศึกษา ศาสนา เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม

(2) แนวคิด และกลวิธีการจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างการพัฒนาที่ยั่งยืน

(ข) สมรรถนะ

(1) ประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสถานศึกษา

(2) วิเคราะห์เกี่ยวกับการศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

3. ภาษาและวัฒนธรรม ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

(1) ภาษาและวัฒนธรรมไทยเพื่อการเป็นครู

(2) ภาษาต่างประเทศเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู

(ข) สมรรถนะ

(1) สามารถใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน การเขียนภาษาไทย และภาษาต่างประเทศเพื่อการสื่อความหมายอย่างถูกต้อง

(2) ใช้ภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

4. จิตวิทยาสำหรับครู ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

(1) จิตวิทยาพื้นฐานและจิตวิทยาพัฒนาการของมนุษย์

(2) จิตวิทยาการเรียนรู้และจิตวิทยาการศึกษา

(3) จิตวิทยาการแนะแนวและการให้คำปรึกษา

(ข) สมรรถนะ

(1) สามารถให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

(2) ใช้จิตวิทยาเพื่อความเข้าใจและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ

5. หลักสูตร ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

(1) หลักการ แนวคิดในการจัดทำหลักสูตร

(2) การนำหลักสูตรไปใช้

(3) การพัฒนาหลักสูตร

(ข) สมรรถนะ

(1) วิเคราะห์หลักสูตรและสามารถจัดทำหลักสูตรได้

(2) ปฏิบัติการประเมินหลักสูตรและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาหลักสูตร

6. การจัดการเรียนรู้และการจัดการชั้นเรียน ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนรู้และสิ่งแวดล้อมเพื่อการเรียนรู้
- (2) ทฤษฎีและรูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนรู้จักคิดวิเคราะห์ คิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้
- (3) การบูรณาการการเรียนรู้แบบเรียนรวม
- (4) การจัดการชั้นเรียน
- (5) การพัฒนาศูนย์การเรียนในสถานศึกษา

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถจัดทำแผนการเรียนรู้และนำไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริง
- (2) สามารถสร้างบรรยากาศการจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้

7. การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) หลักการ แนวคิด แนวปฏิบัติในการวิจัย
- (2) การใช้และผลิตงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนการสอน
- (2) สามารถทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและพัฒนาผู้เรียน

8. นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศทางการศึกษา ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) หลักการ แนวคิด การออกแบบ การประยุกต์ใช้ และการประเมิน สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
- (2) เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

(ข) สมรรถนะ

- (1) ประยุกต์ใช้ และประเมินสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้
- (2) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสาร

9. การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) หลักการ แนวคิด และแนวปฏิบัติในการวัดและประเมินผล การเรียนรู้ของผู้เรียน
- (2) ปฏิบัติการวัดและการประเมินผล

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถวัดและประเมินผลได้
- (2) สามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

10.การประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) หลักการ แนวคิดแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการคุณภาพการศึกษา
- (2) การประกันคุณภาพการศึกษา

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถจัดการคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง
- (2) สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้

11.คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณ ประกอบด้วย

(ก) สาระความรู้

- (1) หลักธรรมาภิบาล และความซื่อสัตย์สุจริต
- (2) คุณธรรม และจริยธรรมของวิชาชีพครู
- (3) จรรยาบรรณของวิชาชีพที่คุรุสภากำหนด

(ข) สมรรถนะ

- (1) ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตสำนึกสาธารณะ และเสียสละให้สังคม
- (2) ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพครู

คุรุสภากำหนดมาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพสำหรับผู้ขอรับใบประกอบวิชาชีพครูต้องผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด (ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ, 2556 : 3 – 7) ดังนี้

1. การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน
2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

สาระการฝึกทักษะและสมรรถนะของผู้ประกอบวิชาชีพครูตามมาตรฐานประกอบการณ์วิชาชีพ

1. การฝึกปฏิบัติวิชาชีพระหว่างเรียน

(ก) สาระการฝึกทักษะ

- (1) การสังเกตการจัดการเรียนรู้
- (2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง
- (3) การทดลองสอนในสถานการณ์จำลอง และสถานการณ์จริง
- (4) การออกแบบทดสอบ ข้อสอบหรือเครื่องมือวัดผล
- (5) การตรวจข้อสอบ การให้คะแนน และการตัดสินผลการเรียน
- (6) การสอบภาคปฏิบัติและการให้คะแนน
- (7) การวิจัยแก้ปัญหาผู้เรียน
- (8) การพัฒนาความเป็นครูมืออาชีพ

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อจุดประสงค์การสอนที่หลากหลาย
- (2) สามารถปฏิบัติการสอน ออกแบบทดสอบ วัดและประเมินผลผู้เรียน

2. การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

(ก) สาระการฝึกทักษะ

- (1) การปฏิบัติการสอนวิชาเอก
- (2) การวัดและประเมินผล และนำผลไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน
- (3) การวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- (4) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หรือแบ่งปันความรู้ในการสัมมนาการศึกษา

(ข) สมรรถนะ

- (1) สามารถจัดการเรียนรู้ในสาขาวิชาเอก
- (2) สามารถประเมิน ปรับปรุง และศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาผู้เรียน

(3) ปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน ดังต่อไปนี้

มาตรฐานที่ 1 ปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครู อยู่เสมอ การปฏิบัติกิจกรรมทางวิชาการเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาชีพครูอยู่เสมอ หมายถึง การศึกษาค้นคว้าเพื่อพัฒนาตนเอง การเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ และการเข้าร่วมกิจกรรมทางวิชาการที่องค์กรหรือหน่วยงาน หรือสมาคมจัดขึ้น เช่น การประชุม การอบรม การสัมมนาและการประชุมปฏิบัติการ เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีผลงานหรือรายงานที่ปรากฏชัดเจน

มาตรฐานที่ 2 ตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน การตัดสินใจปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ โดยคำนึงถึงผลที่จะเกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การเลือกอย่างชาญฉลาด ด้วยความรักและหวังดีต่อผู้เรียน ดังนั้น ในการเลือกกิจกรรมการเรียนการสอนและกิจกรรมอื่น ๆ ครูต้องคำนึงถึงประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นหลัก

มาตรฐานที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถของครูที่จะให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ให้มากที่สุด ตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการ โดยวิเคราะห์วินิจฉัยปัญหา ความต้องการที่แท้จริงของผู้เรียน ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนที่จะให้ได้ผลดีกว่าเดิม รวมทั้งส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคนอย่างเป็นระบบ

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง การพัฒนาแผนการสอนให้สามารถปฏิบัติได้เกิดผลจริง หมายถึง การเลือกใช้ ปรับปรุงหรือสร้างแผนการสอน บันทึกการสอนหรือเตรียมการสอนในลักษณะอื่น ๆ ที่สามารถนำไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ให้ผู้เรียนบรรลุวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 5 พัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ การพัฒนาสื่อการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพอยู่เสมอ หมายถึง การประดิษฐ์ คิดค้น ผลิต เลือกใช้ ปรับปรุงเครื่องมืออุปกรณ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ เทคนิควิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ของการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 6 จัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน การจัดการเรียนการสอนโดยเน้นผลถาวรที่เกิดแก่ผู้เรียน หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการแสวงหาความรู้ตามสภาพความแตกต่างของบุคคลด้วยการปฏิบัติจริงและสรุปความรู้ทั้งหลายได้ด้วยตนเอง ก่อให้เกิดค่านิยมและนิสัยในการปฏิบัติงานเป็นบุคลิกภาพถาวรติดตัวผู้เรียนตลอดไป

มาตรฐานที่ 7 รายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ
 การรายงานผลการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนได้อย่างมีระบบ หมายถึง การรายงานผลการพัฒนา
 ผู้เรียนเกิดจากการปฏิบัติการเรียนการสอนให้ครอบคลุมสาเหตุ ปัจจัย และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้อง
 โดยครูนำเสนอรายงานการปฏิบัติในรายละเอียด ดังนี้

- 1) ปัญหาความต้องการของผู้เรียนที่ต้องได้รับการพัฒนา และเป้าหมายของ
 พัฒนาผู้เรียน
- 2) เทคนิค วิธีการหรือนวัตกรรมการเรียนการสอนที่นำมาใช้เพื่อการพัฒนา
 คุณภาพของผู้เรียนและขั้นตอนวิธีการใช้เทคนิควิธีการหรือนวัตกรรมนั้น
- 3) ผลการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามวิธีการที่กำหนดที่เกิดกับผู้เรียน
- 4) ข้อเสนอแนะแนวทางใหม่ ๆ ในการปรับปรุงและพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลดี
 ยิ่งขึ้น

มาตรฐานที่ 8 ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน การปฏิบัติตนเป็น
 แบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน หมายถึง การแสดงออก การประพฤติและปฏิบัติในด้านบุคลิกภาพทั่วไป การ
 แต่งกาย กิริยา วาจา และจริยธรรมที่เหมาะสมกับความเป็นครูอย่างสม่าเสมอ ที่ทำให้ผู้เรียนเลื่อมใส
 ศรัทธาและถือเป็นแบบอย่าง

มาตรฐานที่ 9 ร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ การร่วมมือ
 กับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญ รับฟังความคิดเห็น
 ยอมรับในความรู้ความสามารถ ให้ความร่วมมือในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อร่วมงานด้วย
 ความเต็มใจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา และร่วมรับผลที่เกิดขึ้นจากการกระทำนั้น

มาตรฐานที่ 10 ร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ การร่วมมือกับ
 ผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ หมายถึง การตระหนักถึงความสำคัญรับฟังความคิดเห็น ยอมรับใน
 ความรู้ความสามารถของบุคคลอื่นในชุมชนและร่วมมือปฏิบัติงานเพื่อพัฒนางานของสถานศึกษา ให้
 ชุมชนและสถานศึกษามีการยอมรับซึ่งกันและกันและปฏิบัติงานร่วมกันด้วยความเต็มใจ

มาตรฐานที่ 11 แสวงหาและใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา การแสวงหา
 และใช้ข้อมูลข่าวสารในการพัฒนา หมายถึง การค้นหา สังเกต จำจดและรวบรวมข้อมูลข่าวสารตาม
 สถานการณ์ของสังคมทุกด้าน โดยเฉพาะสารสนเทศเกี่ยวกับวิชาชีพครู สามารถวิเคราะห์ วิจารณ์
 อย่างมีเหตุผล และใช้ข้อมูลประกอบการแก้ปัญหา พัฒนาตนเอง พัฒนางานและพัฒนาสังคมได้อย่าง
 เหมาะสม

มาตรฐานที่ 12 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ การ
 สร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ในทุกสถานการณ์ หมายถึง การสร้างเสริมกิจกรรมการเรียนรู้โดยนำเอา

ปัญหาหรือความจำเป็นในการพัฒนาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการเรียนและการจัดกิจกรรมอื่น ๆ ในโรงเรียน มากำหนดเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาของผู้เรียนที่ถาวร เป็นแนวทางในการ แก้ปัญหาของครูอีกแบบหนึ่งที่จะนำเอาวิกฤติต่างๆ มาเป็นโอกาสในการพัฒนา ครูจำเป็นต้องมอม มุมต่าง ๆ ของปัญหาแล้วค้นมุมของปัญหาไปในแนวทางการพัฒนา กำหนดเป็นกิจกรรมในการพัฒนา ของผู้เรียน ครูจึงต้องเป็นผู้มอมมุมบวกในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ กล้าเผชิญปัญหาต่าง ๆ มีสติในการ แก้ปัญหา มิได้ตอบสนองปัญหาต่าง ๆ ด้วยอารมณ์หรือแง่มุมแบบตรงตัว ครูสามารถมองหักมุมในทุก ๆ โอกาส มองเห็นแนวทางที่นำสู่ผลก้าวหน้าของผู้เรียน

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน

จรรยาบรรณต่อตนเอง

1. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้าน วิชาชีพ บุคลิกภาพและวิสัยทัศน์ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง อยู่เสมอ

จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ

2. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบ ต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ

3. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก เมตตา เอาใจใส่ ช่วยเหลือ ส่งเสริมให้กำลังใจแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่โดยเสมอหน้า

4. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามแก่ศิษย์และผู้รับบริการ ตามบทบาทหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความ บริสุทธิ์ใจ

5. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งทางกาย วาจาและจิตใจ

6. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องไม่กระทำตนเป็นปฏิปักษ์ต่อความ เจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์และสังคมของศิษย์และผู้รับบริการ

7. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องให้บริการด้วยความจริงใจและเสมอ ภาคโดยไม่เรียกรับหรือยอมรับผลประโยชน์จากการใช้ตำแหน่งหน้าที่โดยมิชอบ

จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ

8. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันอย่า สร้างสรรค์ โดยยึดมั่นในระบบคุณธรรม สร้างความสามัคคีในหมู่คณะ

จรรยาบรรณต่อสังคม

9. ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา พึงประพฤติปฏิบัติตนเป็นผู้นำในการอนุรักษ์และพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม รักษาผลประโยชน์ของส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

การปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ตระหนักในบทบาทและหน้าที่ของการทำงานร่วมกัน เพื่อพัฒนาและเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูให้เป็นครูดี มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูและการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยกระบวนการฝึกประสบการณ์ตรง โดยมีศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นหน่วยงานทำหน้าที่ประสานและกำกับดูแล เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ความเข้าใจด้านเนื้อหาวิชาเฉพาะ ด้านวิชาชีพครู ด้านความรอบรู้ต่างๆ รวมทั้งการนำเทคนิคและทักษะในการปฏิบัติงานวิชาชีพครูและการสอนในสถานศึกษา ได้แก่ งานสอน งานธุรการ งานแนะแนว งานกิจการนักเรียน งานพัฒนาคน งานพัฒนาสังคม และการพัฒนาด้านคุณลักษณะที่เหมาะสมของการเป็นครูที่ดี ได้แก่ มีจิตสำนึกของความเป็นครู มีคุณธรรมจริยธรรมในวิชาชีพครู มีความรัก ความศรัทธา ความภูมิใจในวิชาชีพครู มีค่านิยมที่พึงประสงค์ มีจรรยาบรรณในวิชาชีพครู ตลอดจนมีจิตสำนึกในการพัฒนาสังคม และความเป็นประชาธิปไตย

องค์ประกอบที่สำคัญของการผลิตครู 3 ประการ กล่าวคือ ประการแรกเป็นผู้เรียนที่เข้ารับการการศึกษา (input) มีความศรัทธาในอาชีพครูก่อนก็จะเป็นผลต่อการเสริมสร้างให้การปฏิบัติหน้าที่ของครูมีคุณภาพ แต่ถ้าผู้เรียนไม่มีความศรัทธาในวิชาชีพครูจำเป็นต้องปลูกฝังให้มีความศรัทธาในวิชาชีพครู และเสริมสร้างคุณภาพต่อไปซึ่งเป็นภาระสำคัญยิ่งของคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ที่ต้องหากระบวนการในการผลิตครูให้มีคุณภาพที่พึงประสงค์ ประการที่สองคือกระบวนการผลิตครู (process) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตรโดยการเชื่อมโยงด้านทฤษฎีและด้านปฏิบัติให้สอดคล้องควบคู่กันไป ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงผลการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ ประการสุดท้ายก็คือ ผู้เรียนที่สำเร็จการศึกษา (output) ควรเป็นผู้เรียนที่มีความศรัทธาในอาชีพครู มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ครูที่มีประสิทธิภาพ สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับหน่วยงานที่ใช้ครู รวมทั้งเป็นที่ยอมรับในสังคม

วิชาชีพครูเป็นวิชาชีพชั้นสูง (Professional) ซึ่งจะต้องได้รับการฝึกอบรมมาเป็นอย่างดี การฝึกอบรมในวิชาชีพครูที่ถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ทั้งนี้ก็เพื่อให้ นักศึกษาได้นำความรู้ได้แก่ สาระความรู้ สมรรถนะ ตามมาตรฐานวิชาชีพครูที่คุรุสภากำหนด และ

ความสามารถเฉพาะตนที่ได้จากการฝึกฝนจากอาจารย์ผู้สอนในการประยุกต์ใช้ในการฝึกปฏิบัติทักษะ การสอนในรูปแบบต่างๆ ตลอดจนทั้งได้มีโอกาสในการเรียนรู้สภาพความเป็นจริงของการเรียนการสอน ในสถานศึกษาในระดับต่างๆ

กระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เป็นหัวใจของการผลิตครู เพราะเป็นภาคปฏิบัติที่ช่วยเสริมสร้างคุณภาพของการผลิตครูที่มีความสามารถในการปฏิบัติงานหน้าที่ครูได้เป็นอย่างดี มิใช่เพียงผลิตนักวิชาการที่มีความรู้ด้านทฤษฎีเท่านั้น ดังนั้น กระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ที่จะช่วยให้การผลิตครูมีคุณภาพที่พึงประสงค์ จึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือจากหน่วยงานผู้ใช้ครูอย่างแท้จริง

การปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ของนักศึกษาหลักสูตรครุ ศาสตร์บัณฑิต (คบ.5 ปี) เป็นการฝึกปฏิบัติงานทางวิชาชีพครูระหว่างเรียนของนักศึกษาเมื่ออยู่ในภาค การศึกษาที่ 1 และ 2 ชั้นปีที่ 4 และ ภาคการศึกษาที่ 1 และ 2 ชั้นปีที่ 5 ของการศึกษาตามหลักสูตร ครุศาสตร์บัณฑิต ซึ่งจะต้องออกฝึกปฏิบัติการสอนและทำการวิจัยในชั้นเรียนในระดับชั้นที่รับผิดชอบ ตามสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้นักศึกษาได้นำความรู้ในวิชาชีพและทักษะต่างๆที่ ได้รับจากอาจารย์ผู้สอน ไปประยุกต์ใช้ในสภาพการณ์จริงในห้องเรียน ตลอดจนได้รู้จักและศึกษาเด็ก ได้ทำงานร่วมกับครูและบุคลากรอื่นในโรงเรียน ได้มีโอกาสร่วมกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียนซึ่งจะช่วยให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเองในทุกๆด้าน

แนวคิดและหลักการของการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษา

1. แนวคิดด้านการจัดการกระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษา

1.1. การบริหารงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มีแผนงานการฝึกประสบการณ์ที่มีอยู่ใน กระบวนการใช้หลักสูตรอย่างต่อเนื่อง และเป็นการบูรณาการทั้งหลักการและการปฏิบัติงานของ วิชาชีพครู ทุกด้าน โดยมีการประสานงานด้านการบริหาร การจัดการ กระบวนการเรียนการสอน และ บุคคลที่เกี่ยวข้องเพื่อมุ่งไปสู่เป้าหมายเดียวกัน

1.2. การปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ผู้เรียนจะต้อง เรียนรู้จากการฝึกปฏิบัติ เรียนรู้วิชาชีพครูจากสถานการณ์จริงที่เป็นหน่วยงานใช้ครู เรียนรู้ด้วยตนเอง เกี่ยวกับธรรมชาติของนักเรียน การบริหารจัดการสถานศึกษา การบริหารหลักสูตร การจัดการ เรียนรู้ งานในหน้าที่ของครูการสร้าง มนุษย์สัมพันธ์กับบุคลากรในสถานศึกษาและพยายามพัฒนา

ตนเองให้สอดคล้องกับลักษณะของงานและเหมาะสมกับจุดมุ่งหมายของวิชาชีพครู เมื่อผู้เรียนผ่านการฝึกประสบการณ์แล้วจะมีความพร้อมที่เหมาะสมกับอาชีพครู

1.3. การกำหนดกิจกรรมในการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา จัดให้มีการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ทั้ง 4 ขั้นตอน เริ่มตั้งแต่ภาคเรียนที่ 1 ชั้นปีที่ 4 จนถึงภาคเรียนที่ 2 ชั้นปีที่ 5 มีการฝึกทักษะในงานต่างๆที่เกี่ยวกับหน้าที่ครู จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเป็นครูที่ดีและมีประสิทธิภาพ ในสถานศึกษาที่เป็นแหล่งเสริมสร้างประสบการณ์วิชาชีพครูที่เอื้อต่อการฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครูอย่างแท้จริง รวมทั้งการจัดให้มีระบบการบริหารงานที่มีการวางแผน การประสานงาน และการปฏิบัติที่มุ่งสู่เป้าหมายที่วางไว้

2. หลักการในการจัดกระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

2.1. มุ่งประสานการเรียนรู้ทั้งภาคทฤษฎี และภาคปฏิบัติที่เกี่ยวข้องเชื่อมโยงไปสู่ห้องเรียนและสถานการณ์ในสภาพจริง

2.2. มุ่งให้การปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ด้วยการสอนตามขั้นตอนต่างๆต่อเนื่องกันในสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสมตลอดหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

2.3. มุ่งจัดประสบการณ์ที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาสมรรถภาพของผู้เรียนให้มากที่สุด

2.4. มุ่งประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ผลิตครูและหน่วยงานที่ใช้ครู ให้เกิดความร่วมมือเพื่อเสริมสร้างครุรุ่นใหม่ที่มีคุณภาพ ให้เป็นครูดี ครูเก่ง ตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

การจัดวิชาปฏิบัติงานวิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต

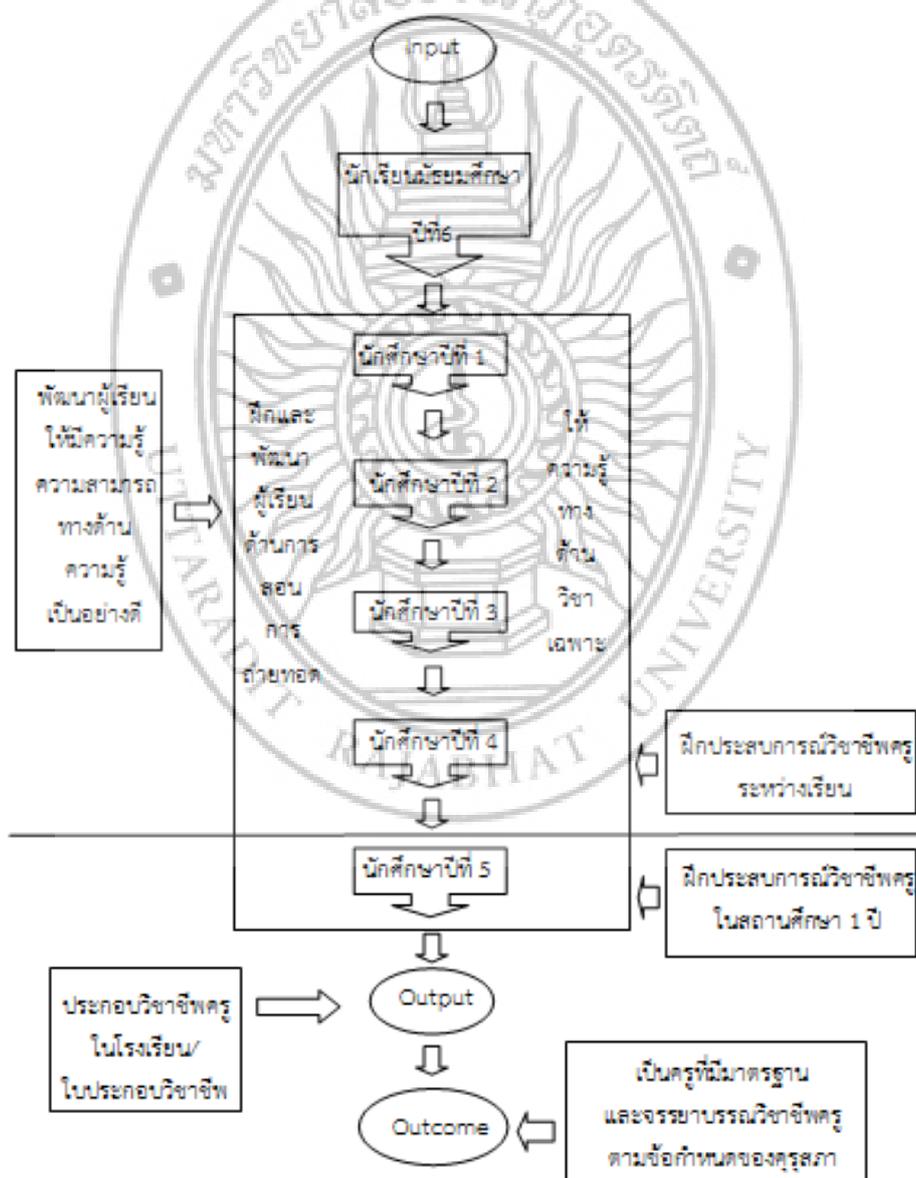
การจัดวิชาปฏิบัติงานวิชาชีพครูสำหรับนักศึกษาก่อนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิตนับเป็นภารกิจหลักของคณะครุศาสตร์ คณบดี รองคณบดีฝ่ายวิชาการ คณะกรรมการศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และหัวหน้าศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นผู้รับผิดชอบการจัดวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครูตามวิสัยทัศน์และยุทธศาสตร์ของคณะครุศาสตร์ และเป็นไปตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครูของครุสภา โดยประสานงานการจัดทั้งภายในและภายนอก คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ตามแผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานดังนี้

แผนภูมิโครงสร้างการบริหารงานศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

โครงสร้างหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี (ค.บ. 5 ปี)

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

รูปโครงสร้างการผลิตบัณฑิตวิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ. 5 ปี) คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

ความหมาย

การจัดการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา หมายถึง การจัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง ณ สถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งแต่ละขั้นตอนของการฝึกประสบการณ์นั้นมีระยะเวลาต่อเนื่องกัน ต้องไม่น้อยกว่าที่ระบุไว้ในหลักสูตรฯ ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสเพียงพอที่จะศึกษาหาประสบการณ์ในสถานการณ์จริง เพื่อเป็นครูที่มีคุณภาพและมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

หลักการ

หลักการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มุ่งให้มีการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ไปสู่การปฏิบัติงานในสถานการณ์จริงอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร

จุดประสงค์ของการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

การปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา มีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อให้ผู้เรียนมีความมั่นใจ มีการพัฒนาตนให้เป็นครูดี มีจิตสำนึกของความเป็นครู จริยธรรมและคุณธรรมในวิชาชีพครู มุ่งประพฤติตามจรรยาบรรณครู
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้จากภาคทฤษฎี ไปสู่การปฏิบัติในห้องเรียนและสถานศึกษาในสถานการณ์จริง ซึ่งเป็นการเรียนรู้ด้วยการกระทำ ได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ
3. เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชาชีพครูและการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยฝึกทั้งด้านรายวิชาในกลุ่มวิชาชีพและงานในหน้าที่ครูอย่างสม่ำเสมอ จนเกิดการเรียนรู้และค้นเคย
4. เพื่อให้ผู้เรียนมีความสามารถในการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของตนในสถานการณ์จริง เช่น การฝึกทำวิจัยในชั้นเรียน หรือการทำการศึกษาวิจัย ในชั้นเรียนที่รับผิดชอบขณะฝึกประสบการณ์
5. เพื่อเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีโอกาสเรียนรู้และพัฒนาตนร่วมกับชุมชน และมีเจตคติที่ดีต่องานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน ร่วมกิจกรรมที่เสริมสร้างให้เกิดความรักและความศรัทธาในวิชาชีพครู
6. เพื่อให้เป็นไปตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพครู ตามที่คุรุสภากำหนด

กระบวนการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา (ปฏิบัติการสอน)

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมความเป็นครู ในปี 1 - 4			
เป้าหมาย	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมในการพัฒนา	ผู้จัดและประเมิน กิจกรรมการพัฒนา
พัฒนาความ มั่นใจให้กับ นักศึกษาในความ เป็นครู	<ul style="list-style-type: none"> - การพัฒนาด้านบุคลิกภาพภายในของนักศึกษา (การเข้าใจตนเอง/การเข้าใจผู้อื่น/การเห็นคุณค่าของสิ่งต่าง ๆ รอบตัว/การให้คุณค่าแก่ภูมิปัญญา/การอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข) - การพัฒนาบุคลิกภาพภายนอกของนักศึกษา (การแต่งกาย/การพูด/การใช้ น้ำเสียง/กิริยา วาจา/มารยาทในสังคม/การสื่อสาร - การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม ของนักศึกษา - การพัฒนาจรรยาบรรณวิชาชีพครู กฎหมาย และความเป็นครู - การออกค่ายพัฒนาโรงเรียน เพื่อพัฒนาด้านจิต 	<ul style="list-style-type: none"> - ใช้กิจกรรมในการพัฒนานักศึกษาใน 5 ด้าน ได้แก่ 1. กิจกรรมด้านวิชาการ 2. กิจกรรมด้านส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น 3. กิจกรรมด้านการบำเพ็ญประโยชน์ และรักษาสิ่งแวดล้อม(การออกค่ายอาสาพัฒนา) 4. กิจกรรมด้านกีฬาและส่งเสริมสุขภาพ 5. กิจกรรมด้านนันทนาการและการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 	<ul style="list-style-type: none"> - รองคณบดีฝ่ายวิชาการ - รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา - สโมสรนักศึกษา - คณะครุศาสตร์ - คณะกรรมการจัดกิจกรรมเสริมความเป็นครู

	สาธารณะ - การจัดกิจกรรมกีฬา สัมพันธ์ของนักศึกษาครู		
--	--	--	--

ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาทักษะและสมรรถนะความเป็นครู ในปี 4			
เป้าหมาย	เนื้อหาสาระ	กิจกรรมในการพัฒนา	ผู้จัดและประเมิน กิจกรรมการ พัฒนา
พัฒนาเพิ่มทักษะ และสมรรถนะ ความเป็นครู	- การจัดโครงการเพื่อ พัฒนาความรู้และทักษะ วิชาชีพครูได้แก่ 1. การอบรมพัฒนาการ จัดทำแผนการเรียนรู้ 2. การจัดกระบวนการ เรียนรู้ 3. การผลิตและพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนรู้ 4. การวัดและประเมินผล การเรียนรู้ 5. การนิเทศวิชาเฉพาะเช่น คอมพิวเตอร์ศึกษา, การเข้า ค่ายลูกเสือ) 6. การทำวิจัยในชั้นเรียน 7. ทดสอบความรู้รอบรู้ เกี่ยวกับการปฏิบัติการ สอน	- การประชุมเชิงปฏิบัติการฝึก ทักษะและสมรรถนะความ เป็นครูตามมาตรฐาน ประสบการณ์ครูที่กำหนดเพื่อ เตรียมความพร้อมก่อนการ ออกปฏิบัติการสอน - สอบการจัดการเรียนรู้ในชั้น เรียน - สอบวัดความรู้ความเป็นครู	- รองคณบดีฝ่าย วิชาการ - รองคณบดีฝ่าย พัฒนานักศึกษา - อาจารย์ประจำ สาขาวิชา - คณะกรรมการ พัฒนาวิชาชีพครู - ศูนย์ฝึก ประสบการณ์ วิชาชีพครู
ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ในปี 5			
ปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษา	- การจัดการปฏิบัติงาน วิชาชีพครู และการ	- การปฏิบัติการสอนใน สถานศึกษา(โรงเรียน	-ผู้บริหาร สถานศึกษา

	ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	เครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู) ใช้เวลาในการปฏิบัติการสอน 450 ชั่วโมง ติดต่อกัน 2 ภาคเรียน	-ครูฝ่ายวิชาการ -ครูพี่เลี้ยง -อาจารย์นิเทศก์ประจำสาขาวิชา -อาจารย์นิเทศก์ทั่วไป -ศูนย์ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู
--	--------------------------	--	--

หมายเหตุ ในขั้นตอนที่ 2

1. เชิญอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอบรมเพื่อความรู้ความเข้าใจตรงกันเมื่อนักศึกษาออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาและอาจารย์ที่เกี่ยวข้องออกนิเทศ
2. จัดเวลาเพิ่มเติมให้อาจารย์นิเทศก์ประจำสาขาและนักศึกษาได้ประชุมร่วมกันก่อนออกปฏิบัติการสอน

โครงการปฏิบัติงานวิชาชีพครู ตลอดหลักสูตร

การฝึกปฏิบัติงานวิชาชีพครู	ปีที่	บทบาทของนักศึกษา	กิจกรรมการฝึกปฏิบัติ/เวลา	เวลาที่ใช้ในการฝึกปฏิบัติงาน	ผู้ประเมินการร่วมกิจกรรม
ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมความพร้อมความเป็นครูระหว่างเรียนปีที่ 1 - 4	1-3	เป็นผู้พัฒนาตนเอง	การพัฒนาบุคลิกภาพภายใน/ภายนอกเพื่อความเป็นครู/ตลอด 2 ภาคเรียน	เข้าร่วมกิจกรรมของของคณะทุกกิจกรรมที่คณะจัด	-รองคณบดีฝ่ายวิชาการ -รองคณบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา
	4	ผู้ช่วยครู	-การปฏิบัติงานในหน้าที่สนับสนุนงานครูในโรงเรียน90 ชั่วโมง	ใช้เวลาส่วนหนึ่งในรายวิชาวิชาชีพครู	-อาจารย์ผู้สอน -ครูนิเทศโรงเรียนเครือข่าย

			-การสังเกตการณ์การใช้ชีวิตของครูและนักเรียนรวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน		-สาขาวิชาการศึกษา -ศูนย์ฝึกฯ
	4	ครูผู้ช่วย	- การปฏิบัติงานในหน้าที่สนับสนุนงานครูในโรงเรียน90 ชั่วโมง - การสังเกตการณ์การสอน 1 ครั้ง - การปฏิบัติการสอนในโรงเรียน 1 แผนการจัดการเรียนรู้	ใช้เวลาส่วนหนึ่งในรายวิชาชีพครู	-อาจารย์ผู้สอน -ครูนิเทศโรงเรียน เครือข่ายฯ -ครูพี่เลี้ยง -อาจารย์นิเทศก์สาขา -ศูนย์ฝึกฯ
ขั้นตอนที่ 2 การพัฒนาทักษะและสมรรถนะครู	4	ผู้ร่วมฝึกทักษะและสมรรถนะครู	การประชุมเชิงปฏิบัติการ/3 วัน	ช่วงก่อนปิดภาคเรียน	-อาจารย์สาขาวิชา -อาจารย์นิเทศก์สาขา -ศูนย์ฝึกฯ
ขั้นตอนที่ 3 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา	5	ครู	การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในโรงเรียนร่วมพัฒนารายวิชาชีพครู/ 2 ภาคเรียนติดต่อกัน	ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ในชั้นปีที่ 5	- ผู้บริหารสถานศึกษา - ครูวิชาการ -ครูพี่เลี้ยง -อาจารย์นิเทศก์ทั่วไป -อาจารย์นิเทศก์สาขาวิชา -ศูนย์ฝึกฯ ประสบการณ์

					วิชาชีพ
--	--	--	--	--	---------

รูปแบบและช่วงเวลาการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

รูปแบบจัดประสบการณ์วิชาชีพครูหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต 5 ปี

ประกอบด้วย 4 วิชา การการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา (Professional Training) จำนวนรวม 12 หน่วยกิต ดังนี้

วิชาที่ 1 การปฏิบัติงานวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1 (Practicum in Professional 1)

การศึกษาและสังเกตสภาพทั่วไปของโรงเรียน งานในหน้าที่ครู งานบริหาร งานบริการของโรงเรียน สภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การฝึกเป็นผู้ช่วยครูในงานต่าง ๆ ทั้งในด้านการจัดทำแผนการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ด้านวิชาการ ด้านกิจการนักเรียน และการแนะแนว รวมถึงการพัฒนาโรงเรียนและชุมชนรวมเวลาศึกษา ไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง

วิชาที่ 2 การปฏิบัติงานวิชาชีพครูระหว่างเรียน 2 (Practicum in Professional 2)

วางแผนและจัดทำแผนการเรียนรู้ วิเคราะห์ อภิปราย แผนการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ แล้วนำมาทดลองใช้ในสถานศึกษาอย่างน้อย 2 สัปดาห์ แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขภายใต้การนิเทศของผู้ทรงคุณวุฒิด้านวิชาชีพครูรวมเวลาศึกษา ไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง

วิชาที่ 3 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 (Practice Teaching in School 1)

การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามสาขาวิชา โดยใช้เทคนิคและยุทธวิธีการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผลอย่างสมบูรณ์ครบทุกกระบวนการที่เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน ฝึกบันทึก และรายงานผลการเรียนรู้รวมเวลาศึกษา ไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง

วิชาที่ 4 การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 (Practice Teaching in School 2)

การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามสาขาวิชาต่อเนื่องจาก การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 นำปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียนมาวางแผนและแก้ไขอย่างเป็นระบบ โดยใช้การวิจัยชั้นเรียนในการพัฒนาการเรียนรู้ วิเคราะห์ รายงานผลการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบรวมเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง

ตารางแสดงช่วงเวลาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาทั้ง 5 ชุดวิชา

ชั้นปีที่	ภาคเรียนที่ 1	ภาคเรียนที่ 2
ชั้นปีที่ 4	ระหว่างเรียนปกติในวิชาที่ 1 ไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง	ระหว่างเรียนปกติในวิชาที่ 2 ไม่น้อยกว่า 90 ชั่วโมง
ชั้นปีที่ 5	เต็มเวลาในวิชาที่ 3 ไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง	เต็มเวลาในวิชาที่ 4 ไม่น้อยกว่า 450 ชั่วโมง

หมายเหตุ : ช่วงเวลาการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา อาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

1. งานระหว่างเรียนวิชาปฏิบัติการวิชาชีพครู
การปฏิบัติงานวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1

1. ศึกษาสภาพทั่วไปของสถานศึกษา
2. ศึกษาสภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน
3. ศึกษางานในหน้าที่ครู
4. ศึกษางานเป็นผู้ช่วยครู
5. ศึกษางานกิจกรรมวิชาการ
6. ศึกษางานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การปฏิบัติงานวิชาชีพครูระหว่างเรียน 2

1. ศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. ศึกษางานการเป็นครูผู้ช่วย
3. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ 1 แผน
4. นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปใช้เพื่อให้เกิดการแก้ไขปรับปรุง

5. จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับสมบูรณ์

2. งานระหว่างปฏิบัติการสอนวิชาเอกในสถานศึกษา

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

1. บันทึกประจำวัน
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. กรณีศึกษาหรือวิจัย 3 บท
4. โครงการและการเข้าร่วมกิจกรรม

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

1. บันทึกประจำวัน
2. แผนการจัดการเรียนรู้
3. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนหรือภาคินพนธ์
4. โครงการและการเข้าร่วมกิจกรรม

รายละเอียดของการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา

1. ชั้นการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1 มีรายละเอียดดังนี้

1.1 จุดประสงค์ของการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1

- (1) ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารสถานศึกษา
- (2) ให้ผู้เรียนรู้และเห็นความสำคัญของความร่วมมือระหว่างโรงเรียนกับชุมชน
- (3) ให้ผู้เรียนมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับงานกิจกรรมด้านวิชาการและด้านการพัฒนานักเรียน
- (4) ให้ผู้เรียนมีความเข้าใจในธรรมชาติของนักเรียนระดับต่างๆ
- (5) ให้ผู้เรียนมีโลกทัศน์เกี่ยวกับการบริหารจัดการในโรงเรียนทุกระดับ ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยจัดกิจกรรมการฝึกปฏิบัติเป็น 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 ให้ผู้เรียนไปศึกษาสังเกต คนละ 1 โรงเรียน

รูปแบบที่ 2 ให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของตนกับเพื่อนๆ

ทั้งในระดับกลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ หลังจากไปศึกษาในรูปแบบที่ 1 เรียบร้อยแล้ว

1.2 ขั้นตอนของการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1

- (1) จัดประชุมคณะกรรมการ เพื่อคัดเลือกและติดต่อประสานสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครู

(2) การเลือกสถานศึกษา ให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาประสานกับฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและคณะกรรมการในสาขาวิชาของผู้เรียน

(3) พิจารณาจัดผู้เรียนให้เหมาะสมกับสถานศึกษา เช่น ความพร้อมของแต่ละสถานศึกษาในการรับผู้เรียนเข้าฝึกประสบการณ์ สาขาวิชาของผู้เรียนเหมาะสมกับสถานศึกษาระดับใด ความสะดวกในการเดินทางของผู้เรียนในระหว่างฝึกประสบการณ์ เป็นต้น การพิจารณาในขั้นนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

(4) จัดกิจกรรมปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนการออกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการ ลักษณะงานที่ต้องรับผิดชอบ ภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ การปฏิบัติหน้าที่ที่เหมาะสม ตลอดจนการใช้เอกสารแบบต่างๆ วิธีการประเมินผล เกณฑ์การตัดสิน เป็นต้น

(5) จัดสัมมนาผู้เรียนทุกสาขาวิชาที่ออกฝึกประสบการณ์เป็นระยะๆ ประมาณ 2 - 3 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติในสถานการณ์จริงในสถานศึกษาต่างๆกัน

1.3 ลักษณะงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในขั้นการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 1

ให้ผู้เรียนศึกษางานในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้

งานที่ 1 สภาพทั่วไปของสถานศึกษา

- ชื่อสถานศึกษา
- ที่ตั้งของสถานศึกษา / สภาพชุมชนของสถานศึกษา
- ประวัติสถานศึกษาพอสังเขป
- ชื่อผู้บริหารสถานศึกษาและคณะกรรมการการบริหารและบริการทุกฝ่าย
- ปรัชญา วิสัยทัศน์ พันธกิจ และภารกิจของสถานศึกษา
- ขนาดของสถานศึกษา (พื้นที่ อาคาร จำนวนบุคลากร จำนวนชั้น จำนวนหมู่เรียน จำนวนนักเรียน ฯลฯ)
- ปัญหาต่างๆของสถานศึกษา (ถ้ามี)

งานที่ 2 สภาพชุมชนและความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน ได้แก่

- บริบทชุมชน
- จำนวนประชากร อาชีพ
- สภาพเศรษฐกิจ สังคม ศิลปวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่น

- ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน (สิ่งที่สถานศึกษากับชุมชนทำร่วมกัน) เช่น ทอดผ้าป่าการศึกษา , การนำเอาภูมิปัญญาท้องถิ่นมาสอนในสถานศึกษา เป็นต้น

งานที่ 3 งานในหน้าที่ครู (ภาระการสอน การเป็นครูประจำชั้น ชุรการ ฯลฯ)

งานที่ 4 งานฝึกเป็นผู้ช่วยครู (งานที่เป็นภาระหน้าที่ของครู และงานที่ได้รับ มอบหมายให้ช่วย)

งานที่ 5 งานกิจกรรมวิชาการ (งานวันสุนทรภู่ , งานวันวิทยาศาสตร์ ฯลฯ)

งานที่ 6 งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมนักเรียน กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมอาสาพัฒนา ฯลฯ)

2. ชั้นการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 2 มีรายละเอียด ดังนี้

2.1 จุดประสงค์ของการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 2

รายวิชานี้มีจุดมุ่งหมายให้นักศึกษาได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติงานวิชาชีพครูภาคสนามโดยการทดลองวางแผนการจัดการเรียนรู้ และจัดการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้สอดคล้องกับ สภาพความสามารถของนักเรียน บริบทสถานศึกษาและชุมชน ดังนี้

(1) ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามรายวิชาเอกโดยบูรณาการหลักการและความรู้เชิงทฤษฎีมาใช้ในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้อย่างน้อย 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาเอกของนักศึกษา

(2) จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ในสาระและหน่วยการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาที่มีสาระต่อเนื่องกัน 1 แผน (ตามลักษณะวิชาที่จัดสอน)

(3) ทดลองฝึกปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้โดยการใช้สื่อการเรียนรู้ และการวัดผลประเมินผลการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

(4) บันทึกผลการจัดการเรียนรู้ท้ายแผนทุกแผนโดยคำนึงถึงผู้เรียนเป็นรายบุคคล

(5) วิเคราะห์ผลการจัดการเรียนรู้ ทั้งในด้านผลสำเร็จ ปัญหาอุปสรรค พร้อมทั้งพิจารณาแนวทางพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2.2 ขั้นตอนการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 2

(1) จัดประชุมคณะกรรมการ อันประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ อาจารย์ประจำสาขาวิชา ทุกสาขาที่มีนักศึกษาออกฝึก ประสบการณ์ เพื่อคัดเลือกและติดต่อประสานสถานศึกษาที่มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นหน่วยฝึก ประสบการณ์วิชาชีพ

(2) การเลือกสถานศึกษาให้อาจารย์ผู้สอนในรายวิชาประสานกับ คณะกรรมการศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและคณะกรรมการในสาขาวิชาของผู้เรียน

(3) พิจารณาผู้เรียนให้เหมาะสมกับสถานศึกษา เช่น ความพร้อมของแต่ละ สถานศึกษาในการรับผู้เรียนเข้าฝึกประสบการณ์ สาขาวิชาของผู้เรียนเหมาะสมกับสถานศึกษาระดับ ใด ความสะดวกในการเดินทางของผู้เรียนในระหว่างการปฏิบัติงานวิชาชีพครู เป็นต้น การพิจารณาใน ขั้นนี้ ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุตรดิตถ์

(4) จัดกิจกรรมปฐมนิเทศนักศึกษา ก่อนการออกปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่าง เรียน 2 เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการ ลักษณะงานที่ต้องรับผิดชอบ ภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ การปฏิบัติ ตนที่เหมาะสม ตลอดจนการใช้เอกสารแบบต่างๆ วิธีการประเมินผล เกณฑ์การตัดสิน เป็นต้น

2.3 ลักษณะงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในขั้นการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน 2

ให้ผู้เรียนศึกษาในด้านต่างๆ ต่อไปนี้

งานที่ 1 ปฐมนิเทศเกี่ยวกับแนวปฏิบัติในการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการ ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ระหว่างเรียน 2

งานที่ 2 ศึกษารวบรวมข้อมูลเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดทำแผนการ จัดการเรียนรู้ในเรื่องต่างๆ ดังนี้

- หลักสูตรสถานศึกษา คำอธิบายรายวิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้ ที่สัมพันธ์กับสาขาวิชาเอกของนักศึกษา
- หน่วยการเรียนรู้ ที่ได้รับมอบหมายจากสถานศึกษาให้จัดการ เรียนรู้ ตารางสอน
- ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ได้แก่ ระดับชั้น จำนวนนักเรียนต่อชั้น
- ข้อมูลเกี่ยวกับบริบทของสถานศึกษาและชุมชน เช่น จุดเน้นหรือ เอกลักษณ์ของสถานศึกษาและชุมชน เป็นต้น

งานที่ 3 สังเกต สัมภาษณ์ ครูพี่เลี้ยง เกี่ยวกับ การจัดการเรียน การเรียนรู้ สื่อ แหล่ง การเรียนรู้ และการประเมินผลในสถานศึกษา

งานที่ 4 - ออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ และหน่วยการเรียนรู้ที่ได้รับมอบหมาย

- จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อย่างน้อย 1 แผนติดต่อกันโดยได้รับการ

ตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา แก้ไขปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์

- จัดทำสื่อการเรียนรู้และเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่สอดคล้องกับ จุดประสงค์การเรียนรู้ที่ได้กำหนดไว้ในแผนการจัดการเรียนรู้

งานที่ 5 - นำแผนการจัดการเรียนรู้ไปทดลองสอนกับนักเรียนระดับชั้นเดียวกัน เพื่อให้เกิดการปรับปรุงแก้ไขภายใต้การนิเทศของครูพี่เลี้ยง หรืออาจเป็นการดำเนินการร่วมกันระหว่างครูพี่เลี้ยงกับอาจารย์ที่ปรึกษา

- เก็บรวบรวมข้อมูล บันทึกและรายงานผลการจัดการเรียนรู้ในลักษณะดังนี้

(1) วิเคราะห์ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นรายบุคคล

(2) วิเคราะห์หาสาเหตุทั้งในด้านพฤติกรรมและความสามารถทางการเรียนของนักเรียน

(3) บันทึกผลการวิเคราะห์พร้อมทั้งเสนอแนวทางแก้ไขปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

งานที่ 6 เขียนแผนการจัดการเรียนรู้ขึ้นใหม่ตามผลการวิเคราะห์และแนวทางแก้ไขปรับปรุง

งานที่ 7 - นำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับแก้ไขไปทดลองสอนซ้ำเพื่อปรับปรุงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียน โดยการประเมินของเพื่อนในสาขาวิชาเดียวกัน และอาจารย์ที่ปรึกษาประจำวิชา

- เขียนสรุปผลการทดลองการจัดการเรียนรู้
- นำเสนอผลการจัดการเรียนรู้เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในชั้นเรียน

3. ขั้นตอนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 เป็นขั้นของการศึกษาที่นำเอาทฤษฎีและหลักการมาบูรณาการใช้ในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้จากชุดวิชาการปฏิบัติวิชาชีพครูระหว่างเรียน

1 – 2 รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระเฉพาะด้าน และกระบวนการจัดการเรียนรู้ และรายวิชาที่ครูอื่นๆ ที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้

การจัดการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 มีรายละเอียดดังนี้

3.1 จุดประสงค์ของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

(1) เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในหน้าที่ครู และมีทักษะในการจัดการเรียนรู้และการปฏิบัติหน้าที่ครูทั้งในและนอกชั้นเรียน

(2) เพื่อให้สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม

(3) เพื่อให้สามารถจัดกิจกรรม และมีส่วนร่วมในการพัฒนานักเรียนพัฒนาโรงเรียนร่วมกับครูในสถานศึกษานั้น ๆ

3.2 ขั้นตอนของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

(1) จัดประชุมคณะกรรมการทุกฝ่าย ที่รับผิดชอบต่อการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในทุกๆ ด้านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ก่อนส่งนักศึกษาออกไปปฏิบัติการสอนในสถานการณ์จริง คณะกรรมการประกอบด้วย คณะกรรมการศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์ ประธานสาขาวิชาที่มีนักศึกษาก่อนชั้นปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

(2) จัดการประชุมหรือกิจกรรมอื่นใดเพื่อสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 ร่วมกันระหว่างบุคลากรของสถานศึกษาที่ส่งนักศึกษาก่อนปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา และของมหาวิทยาลัย

(3) พิจารณาการจัดผู้เรียนให้เหมาะสมกับสถานศึกษาฝึกประสบการณ์ โดยประสานงานกับคณะกรรมการศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์นิเทศก์ ประธานสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ในการทำหน้าที่เพื่อพัฒนาการฝึกประสบการณ์ให้กับผู้เรียนให้มีสมรรถภาพและประสิทธิภาพมากขึ้น

(4) จัดการปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนออกฝึกประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจวิธีการ ลักษณะงานที่ต้องรับผิดชอบ ภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ การปฏิบัติตนที่เหมาะสม ตลอดจนการใช้เอกสารแบบต่างๆ วิธีการประเมินผล เกณฑ์การตัดสิน เป็นต้น

(5) จัดการสัมมนาผู้เรียนทุกสาขาวิชาที่ออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาอย่างน้อย 2 ครั้ง ต่อภาคเรียน เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

3.3 ลักษณะงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในชั้นปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1

(1) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามระดับชั้นที่ได้รับมอบหมายและสอนตามสาระที่ตนศึกษา สาระการเรียนรู้ โดยการจัดการเรียนรู้ร่วมกับเพื่อนร่วมทีม ครูผู้เชี่ยวชาญ และอาจารย์ที่ปรึกษาประจำชุด ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมแก้ปัญหาและร่วมประเมิน

(2) การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตลอดภาคเรียน และนำแผนไปปฏิบัติ โดยใช้เวลาปฏิบัติการสอนไม่เกินครึ่งหนึ่งของครูประจำการ หรือไม่น้อยกว่า 8 คาบต่อสัปดาห์ และไม่เกิน 12 คาบต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ควรฝึกปฏิบัติการสอนไม่เกิน 2 สาระการเรียนรู้

(3) การจัดโครงการพัฒนาผู้เรียน ร่วมกับครูและบุคลากรในสถานศึกษา อย่างน้อย 1 โครงการ

(4) การบันทึก วิเคราะห์ สังเคราะห์ ผลการเรียนรู้ของนักเรียน และปัญหาของนักเรียนอย่างเป็นระบบ(กรณีศึกษา)

(5) การนำผลวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งของตนเอง เพื่อใช้ในการกำหนดประเด็นที่ต้องการพัฒนาอย่างน้อย 1 เรื่อง(ในลักษณะของงานวิจัยในชั้นเรียน) วางแผนดำเนินการพัฒนาและรายงานผลการฝึกอย่างเป็นระบบ(วิจัย 3 บท)

(6) การบันทึกผลการปฏิบัติงานครูด้านต่างๆ ในลักษณะที่แสดงให้เห็นถึงการแก้ไขปัญหา การพัฒนางาน และการประเมินผลการเรียนรู้ของตนอย่างสม่ำเสมอ

(7) การนำเสนอประสบการณ์ เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่อง อาจจัดเป็น 2 ครั้งในช่วงครึ่งภาคเรียนและปลายภาคเรียน

4. ชั้นปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 เป็นขั้นของการศึกษาโดยการนำทฤษฎีและหลักการที่บูรณาการการปฏิบัติงานวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตั้งแต่ขั้นที่ 1-3 มาใช้ในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ รวมทั้งมาตรฐานการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระเฉพาะด้าน กระบวนการจัดการเรียนรู้ การวิจัยในชั้นเรียน การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เป็นจริงและที่ควรจะเป็น และหลักการวิเคราะห์ข้อดี ข้อเสีย และรายวิชาอื่นๆที่จำเป็นต่อการจัดการเรียนรู้

การฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 มีรายละเอียดดังนี้

4.1 จุดประสงค์ของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

(1) เพื่อให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ครู โดยแสดงพฤติกรรมและทักษะเฉพาะเกี่ยวกับการสอนได้อย่างดี

(2) เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหา และพัฒนางานการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมืออาชีพ

(3) เพื่อให้สามารถนำเสนอ ผลการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ และการพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของตนได้อย่างเป็นระบบ

(4) เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียนได้

4.2 ขั้นตอนของการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

(1) จัดการประชุมคณะกรรมการฯ เพื่อพิจารณาทบทวนการดำเนินการกับสถานศึกษาที่เป็นโรงเรียนเครือข่ายร่วมพัฒนาวิชาชีพครูของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

(2) จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ร่วมกันระหว่าง บุคลากรที่เกี่ยวข้องทั้งของสถานศึกษาและมหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์

(3) พิจารณาทบทวนการจัดผู้เรียน ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 ด้วยการติดต่อประสานงานกับอาจารย์ที่เลี้ยง คณะกรรมการศูนย์ฝึกประสบการณ์ของสถานศึกษา อาจารย์นิเทศก์ ประธานสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง ในการทำหน้าที่พัฒนาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเป็นครูอย่างมืออาชีพได้

(4) จัดการปฐมนิเทศผู้เรียนก่อนออกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2 เพื่อทบทวนความเข้าใจของผู้เรียนเกี่ยวกับวิธีการ ลักษณะงานที่ต้องรับผิดชอบ ภาระหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติการปฏิบัติตนที่เหมาะสม ตลอดจนการใช้เอกสารแบบต่างๆ วิธีการประเมินผล เกณฑ์การตัดสิน เป็นต้น

(5) จัดการสัมมนาผู้เรียนทุกสาขาวิชาที่ออกการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

4.3 ลักษณะงานที่ผู้เรียนต้องปฏิบัติในการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2

งานที่ 1 การปฏิบัติงานครู และการพัฒนาคุณภาพการปฏิบัติการสอนซึ่งต้องปฏิบัติการสอนอย่างน้อย ระหว่าง 8 – 12 คาบ/สัปดาห์ และไม่ควรมีปฏิบัติการสอนเกินกว่า 2 สาระการเรียนรู้

งานที่ 2 การนำปัญหาการเรียนรู้ของนักเรียน จากการศึกษาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 มาวางแผนและดำเนินการแก้ไขอย่างเป็นระบบ ในลักษณะของการวิจัยในชั้นเรียน (วิจัย 5 บท)

งานที่ 3 การรายงานผลการปฏิบัติงานทั้งงานในหน้าที่ครู และการพัฒนาคุณภาพการสอนของตน โดยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่ม และการเผยแพร่ต่อประชาคมวิชาชีพครู ในลักษณะของแฟ้มสะสมผลงานและการสัมมนา

การนับเวลาในการปฏิบัติการสอน – การปฏิบัติการสอนเต็มเวลา หมายถึง นักศึกษาที่ปฏิบัติการสอน 5 วัน/สัปดาห์ และปฏิบัติการสอนในรายวิชาที่ตรงกับสาขาวิชาเอก ไม่น้อยกว่า 8 คาบ และไม่เกิน 10 คาบ ต่อสัปดาห์ ทั้งนี้ ให้รวมการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน คือกิจกรรมลูกเสือ 1 ชั่วโมง/สัปดาห์ และกิจกรรมแนะแนว 1 ชั่วโมง/สัปดาห์

และปฏิบัติงานอื่นในสถานศึกษาตามที่สถานศึกษากำหนด รวมทั้งสิ้นไม่น้อยกว่า 16 สัปดาห์ และไม่เกิน 20 สัปดาห์

ปฏิทินการปฏิบัติการสอน

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	สถานที่
สัปดาห์ที่ 1	- การสร้างความคุ้นเคยกับบุคลากรและสถานที่ในสถานศึกษา - วางแผนการจัดการเรียนรู้ร่วมกับครูพี่เลี้ยง	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 2	สังเกตการจัดการเรียนรู้ของครูพี่เลี้ยงในชั้นเรียนที่นักศึกษา รับผิดชอบ	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 3	เริ่มปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 4	ปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 5	ปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 6	ปฏิบัติการสอนและรับการนิเทศครั้งที่ 1 (อาจารย์นิเทศก์วิชาชีพรู)	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 7	ปฏิบัติการสอน และรับการนิเทศครั้งที่ 1 (ครูพี่เลี้ยง)	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 8	ปฏิบัติการสอน และรับการนิเทศครั้งที่ 1 (อาจารย์นิเทศก์วิชาเอก)	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 9	-ปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 10	ปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 11	ปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 12	ปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา

สัปดาห์ที่ 13	ปฏิบัติการสอน และรับการนิเทศครั้งที่ 2 (อาจารย์นิเทศก์วิชาชีพครู)	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 14	- ปฏิบัติการสอน และรับการนิเทศครั้งที่ 2 (อาจารย์นิเทศก์วิชาเอก)	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 15	- ปฏิบัติการสอนและรับการนิเทศครั้งที่ 2 (ครูพี่เลี้ยง)	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 16	- ปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 17	- ปฏิบัติการสอน	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 18	- ปฏิบัติการสอน และสอบสอน(ครูพี่เลี้ยง/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ)	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 19	- ปฏิบัติการสอนสัปดาห์สุดท้าย	สถานศึกษา
สัปดาห์ที่ 20	- ส่งแบบประเมินผลของครูพี่เลี้ยง ผู้บริหารสถานศึกษา และอาจารย์นิเทศก์วิชาชีพครู ที่คณะครุศาสตร์ - ส่งงานการปฏิบัติการสอน ให้อาจารย์นิเทศก์วิชาเอก ได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ รายงานการวิจัยในชั้นเรียน สมุดบันทึกประจำตัว - ส่งงานที่ฝ่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ได้แก่ บัญชีลงเวลา - สถานศึกษาส่งตัวนักศึกษาทุกคนกลับ มหาวิทยาลัย	ศูนย์ฝึกประสบการณ์ฯ และสาขาวิชา

ปฏิทินการปฏิบัติงานวิจัยในชั้นเรียน

วัน/เดือน/ปี	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
สัปดาห์ที่ 3	- ปรึกษาอาจารย์นิเทศวิชาเอก และอาจารย์นิเทศก์วิชาชีพครู และ ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย ในชั้นเรียน ครั้งที่ 1	- ห้องที่กำหนด - ห้องเรียนตามที่กำหนด	
สัปดาห์ที่ 6	- ปรึกษาอาจารย์นิเทศวิชาเอก และอาจารย์นิเทศก์วิชาชีพครู และ ครูพี่เลี้ยงเกี่ยวกับหัวข้อวิจัย ในชั้นเรียน ครั้งที่ 2	- ห้องที่กำหนด - ห้องเรียนตามที่กำหนด	
สัปดาห์ที่ 9	เสนอเค้าโครงงานวิจัยต่ออาจารย์นิเทศก์วิชาเอก และครูพี่เลี้ยง	- ห้องที่กำหนด - ห้องเรียนตามที่กำหนด	
สัปดาห์ที่ 10-12	เริ่มเก็บข้อมูล	สถานศึกษา	
สัปดาห์ที่ 13-14	นำเสนอผลการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูลต่ออาจารย์นิเทศก์วิชาเอก และครูพี่เลี้ยง	- ห้องที่กำหนด - ห้องเรียนตามที่กำหนด	

สัปดาห์ที่ 15-19	เขียนรายงานการวิจัย และนำเสนอต่อ อาจารย์นิเทศก์วิชาเอกและครูพี่เลี้ยง	- ห้องที่กำหนด - ห้องเรียนตามที่กำหนด	
สัปดาห์ที่ 20	ส่งรายงานการวิจัยในชั้นเรียน -ส่งวิจัย 3 บท ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 -ส่งวิจัย 5 บท ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 2	อาจารย์นิเทศก์วิชาเอก	

2. แนวคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1 ความหมายของความพึงพอใจ

ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นความรู้สึกที่เป็นนามธรรม มีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้หลากหลาย ดังนี้

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2547 : 122) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้นมีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ และสิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์การ

ชนิดา ยอดดี (2543 : 98) กล่าวว่าความพึงพอใจ หมายถึง อารมณ์ ความรู้สึกที่ดีของบุคคลที่มีต่องาน องค์ประกอบของงานซึ่งส่งผลให้มีความสนใจ ตั้งใจ กระตือรือร้น และมุ่งมั่นในการทำงานซึ่งนำไปสู่ประสิทธิภาพสูงสุดในการทำงาน และส่งผลให้การทำงานสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การ

ราชบัณฑิตยสถาน ได้กำหนดความหมายในพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ว่า พอใจ หมายถึง สมใจ ชอบใจ พึงใจ หมายถึง พอใจ ชอบใจ พึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

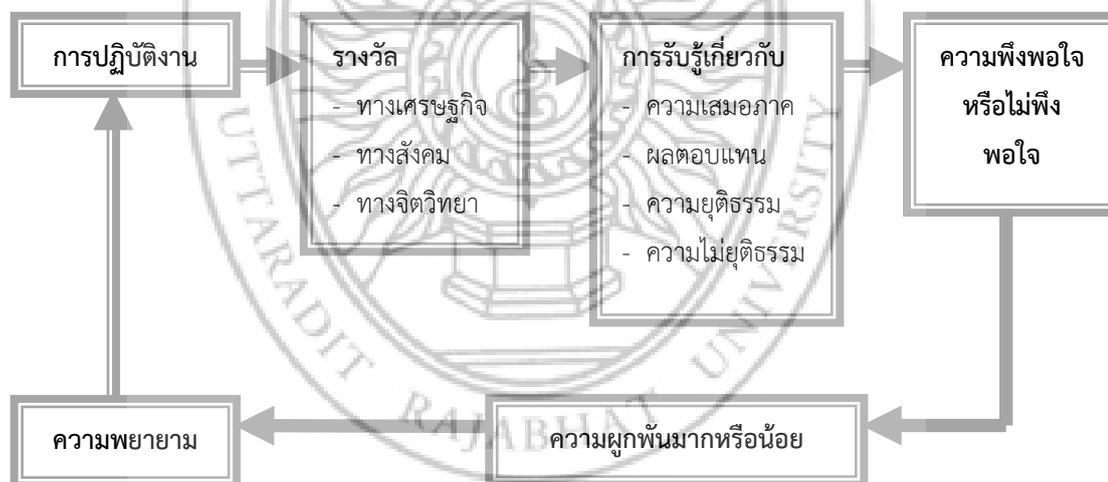
จากความหมายของความพึงพอใจอาจสรุปว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทัศนคติในทางบวก เป็นภาวะอารมณ์ของอารมณ์ที่เกิดจากผลการประเมินประสบการณ์การประกอบภารกิจอย่างใดอย่างหนึ่งในเชิงสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังของบุคคลในการปฏิบัติงานและผลตอบแทนที่ได้รับ หากความคาดหวังและผลที่ได้รับเข้าใกล้กัน ความรู้สึกพอใจก็จะมีระดับมากขึ้น ในทางตรงกันข้าม หากความคาดหวังและผลตอบแทนที่ได้รับมีความแตกต่างกันระดับความพึงพอใจก็ต่ำลง โดยความรู้สึกพอใจมากหรือน้อย สะท้อนถึงระดับความสุขมากหรือน้อยในภาคปฏิบัติงานได้ด้วย

2.2 ความสำคัญของความพึงพอใจ

วรณารถ แสงมณี (2547 : 12 -1) กล่าวถึงความสำคัญของความพึงพอใจ คือ

1. ทำให้เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร
2. สร้างความซื่อสัตย์ภักดีให้มิต้องค์กร
3. เสริมสร้างวินัยที่ดี อันจะทำให้มีการปฏิบัติตามกฎ ข้อบังคับและคำสั่ง
4. ทำให้องค์กรเป็นองค์กรที่แข็งแกร่ง สามารถฟันฝ่าอุปสรรคในยามคับขันได้
5. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเข้าใจที่ดีต่อองค์กรยิ่งขึ้น
6. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดริเริ่มในกิจกรรมต่าง ๆ
7. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานมีความเชื่อมั่นต่อองค์กรของตนเอง

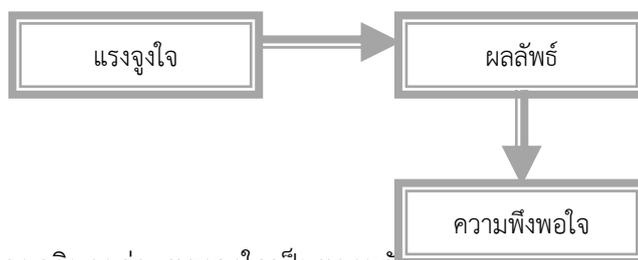
Davis และ Newstrom (1985: 112) ได้เสนอว่า

จากแนวคิดเกี่ยวกับห่วงโซ่ของความพึงพอใจของ Wehrich และ Koontz (อ้างใน รุ่ง เจนจิต, 2549) และภาพความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน Davis และ Newstrom ต่างยืนยันว่า ความพึงพอใจเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการปฏิบัติงานในหน้าที่ของบุคคล

ความพึงพอใจจึงเสมือนเป็นตัวผลลัพธ์และตัวเหตุปัจจัยที่ทำให้เกิดผลลัพธ์โดยผ่านปัจจัยต่างๆ ที่เป็นสื่อ (means) จึงทำให้มีแนวคิดเชิงทฤษฎีที่เกี่ยวข้องค่อนข้างมากและเกี่ยวโยงกันค่อนข้างใกล้ชิด โดยเฉพาะระหว่างแรงจูงใจ (motivation) และความพึงพอใจ (satisfaction)

Wehrich และ Koontz (1993 : 465) พยายามแสดงภาพเพื่อชี้ความแตกต่างดังนี้

โดยอธิบายว่า แรงจูงใจเป็นแรงผลักดันหรือแรงขับเคลื่อน (drive) เพื่อให้บรรลุความต้องการ (want) ในสิ่งที่อยากให้เกิดมี ขณะที่ความพึงพอใจเป็นประสบการณ์อันเกิดจากการได้รับผลสัมฤทธิ์

นอกจากนี้ยังมีผู้พยายามปรับทฤษฎีของ Maslow เช่น Frederick Herzberg และคณะ ที่ผลการศึกษาได้สรุปเป็นทฤษฎีสองปัจจัย (two-factor theory) ของแรงจูงใจ โดยสรุปว่า ความต้องการกลุ่มแรกหรือปัจจัยแรก ได้แก่ นโยบายของบริษัทและการบริหารจัดการ การนิเทศและฝึกอบรม สภาพะการทำงาน ความสัมพันธ์ภายในระหว่างสมาชิกในองค์กร เงินเดือน สถานการณ์ในองค์กร ความปลอดภัยมั่นคงในงาน และชีวิตส่วนตัว เหล่านี้ไม่ใช่เป็นสิ่งจูงใจ (motivations) แต่เป็นเพียงสิ่งที่ไม่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ (dissatisfies) เท่านั้น กล่าวคือ トラบเท่าที่สิ่งเหล่านี้มีคุณภาพและปริมาณปรากฏในการทำงาน ก็จะไม่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ ซึ่ง Herzberg เรียกปัจจัยนี้ว่า ปัจจัยค่าจุนหรือสุขภาวะปัจจัย หรือปัจจัยบริบทด้านงาน (maintenance hygiene, job context factors) ส่วนในปัจจัยกลุ่มที่สองเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ (satisfiers) ซึ่งเป็นปัจจัยที่สัมพันธ์กับสาระในงานทั้งหมด (job content) โดยคลุมความสัมฤทธิ์ผล การได้รับการยอมรับ (recognition) ลักษณะงานที่ท้าทาย ความก้าวหน้าและความเจริญเติบโตของงาน หากปัจจัยเหล่านี้มีปรากฏอยู่จะทำให้เกิดความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจ (no satisfaction) แต่ไม่ใช่สภาวะไม่ทำให้เกิดความไม่พึงพอใจ (dissatisfaction)

4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เบญจวรรณ เกิดในมงคล (2546 : บทคัดย่อ) การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ตามการรับรู้ของนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ รวม 6 ด้าน คือ ด้านการเตรียมการสอน ด้านการสอน ด้านการปกครองชั้นเรียน ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณลักษณะความเป็นครู กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่

นักศึกษา จำนวน 242 คน อาจารย์พี่เลี้ยง จำนวน 205 คน อาจารย์นิเทศก์ จำนวน 116 คน รวม 563 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บ รวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับ จำนวน 63 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบุคลากรและสถาบัน ซึ่งมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) และตรวจสอบความแตกต่างรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe's Method) ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามการรับรู้ของนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และมีปัญหาน้อยทุกด้าน 2. สภาพและปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตามการรับรู้ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏอุดรดิตรัตต์ สถาบันราชภัฏสกลนคร และสถาบันราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมมีระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมากและมีปัญหาน้อยทุกด้าน 3. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของนักศึกษา อาจารย์พี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศก์ โดยภาพรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกข้อ ยกเว้นปัญหาด้านมนุษยสัมพันธ์มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. เปรียบเทียบสภาพและปัญหาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ตามการรับรู้ของสถาบันราชภัฏอุดรธานี สถาบันราชภัฏเลย สถาบันราชภัฏสกลนคร และสถาบันราชภัฏมหาสารคาม โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01 ทุกข้อ ยกเว้นปัญหาด้านการเตรียมการสอนและด้านการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านมนุษยสัมพันธ์ และด้านคุณลักษณะความเป็นครูไม่แตกต่างกัน

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่องการศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2 ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2559 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่

1.1 นักศึกษาหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.5 ปี) สาขาวิชาภาษาไทย คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน

1.2 ครูพี่เลี้ยงของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทยที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน

1.3 อาจารย์นิเทศของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทยที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน ภาคเรียนที่ 1 และ 2 ปีการศึกษา 2559 จำนวน 3 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียนเครือข่ายฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ประกอบด้วย 4 จังหวัด คือ จังหวัดอุดรดิตถ์ จังหวัดสุโขทัย จังหวัดแพร่ จังหวัดน่าน

2.2 ตัวแปรตาม คือ การจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ความพึงพอใจ ปัญหาและข้อเสนอแนะในการจัดประสบการณ์วิชาชีพและการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนักศึกษสาขาวิชาภาษาไทย ครูพี่เลี้ยง และอาจารย์นิเทศ

3. การพัฒนาเครื่องมือและการเก็บรวบรวมเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้มีกระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย โดยมีเครื่องมือดังต่อไปนี้

3.1 ชุดที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการถามความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู โดยให้การประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นการถามการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของนักศึกษาและลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยให้การประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

3.2 ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์นักศึกษสาขาวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาและครูพี่เลี้ยงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

3.3 ชุดที่ 3 แบบสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ

การสร้างเครื่องมือและตรวจสอบเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์โดยศึกษาจากรายงานการวิจัยต่างๆแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไข เพิ่มเติมให้ครอบคลุมขอบข่ายเนื้อหาที่ศึกษา

1.1 ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นการสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นการถามความคิดเห็นของนักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย เกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู โดยให้การประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 เป็นการถามการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของ

นักศึกษาและลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้การประเมินค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู โดยใช้เกณฑ์การแสดงความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีของ ลีเคิร์ท (Likert) ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยกำหนดเกณฑ์การแสดงความคิดเห็น 5 ระดับ ดังนี้

- 5 หมายถึงมีสภาพการรับรู้มากที่สุดหรือเป็นปัญหามากที่สุด
- 4 หมายถึงมีสภาพการรับรู้มากหรือเป็นปัญหามาก
- 3 หมายถึงมีสภาพการรับรู้ปานกลางหรือเป็นปัญหามานกลาง
- 2 หมายถึงมีสภาพการรับรู้่น้อยหรือเป็นปัญหาน้อย
- 1 หมายถึงมีสภาพการรับรู้่น้อยที่สุดหรือเป็นปัญหาน้อยที่สุด

1.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา เพื่อตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องของภาษา

1.3 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงทางด้านภาษาแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญหรือผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความตรงของข้อคำถามด้านโครงสร้าง (Construct Validity) ด้านเนื้อหา (Content Validity) โดยหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Index of Item Objective Congruence)

1.4 นำข้อคำถามและเนื้อหา จุดประสงค์ของการสร้างแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาและตัดสินตามเกณฑ์ดังนี้

- +1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นมีความตรงและสอดคล้องกับโครงสร้าง
- 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าเมื่อคำถามนั้นมีความตรงซึ่งสอดคล้องกับโครงสร้าง
- 1 ไม่เห็นด้วยว่าข้อคำถามนั้นมีความตรงหรือสอดคล้องกับโครงสร้าง

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

โดยกำหนดให้

IOC แทนดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม

$\sum R$ แทนผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N แทนจำนวนผู้เชี่ยวชาญ

เมื่อนำค่า IOC คำนวณได้มากกว่าหรือเท่ากับ 0.50 ก็จะถูกข้อคำถามนั้นไว้

แต่ถ้าข้อคำถามใดที่มีค่าน้อยกว่า 0.50 ข้อคำถามนั้นต้องถูกตัดออกไปหรือนำไปปรับปรุงใหม่ให้ดีขึ้น

แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้นและได้รับ การตรวจสอบความตรงด้านเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน และ ตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยมีค่า Cronbach's Alpha เท่ากับ 0.967 แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นการถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เป็นการถามความคิดเห็นของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้ การประเมินค่า 5 ระดับ ตอนที่ 3 เป็น การถามการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของนักศึกษา และลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ โดยใช้การประเมินค่า 5 ระดับ ตอนที่ 4 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด ให้ ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับสิ่งที่ได้เรียนรู้ ปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครูภาษาไทยของศูนย์ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ

1.5 นำแบบสอบถามที่ได้ไปทดลองใช้ (Try out) กับนักศึกษา 20 คน

ที่ไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ รวม 20 คน นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้มาหาค่าความเที่ยง (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของ ครอนบัก (Cronbach's Alpha Coefficient) นำแบบสอบถาม มาจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์นำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาการสร้างแบบสัมภาษณ์ เป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview Form)

1. หัวข้อที่สัมภาษณ์สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการวิจัย
2. นำขอคำถามใหญ่ผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนั้นตรวจสอบว่า ขอคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาทั้งหมดหรือยัง
3. ปรับปรุงขอคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ
4. จัดทำแบบสัมภาษณ์ฉบับชั่วคราว
5. นำแบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่รวบรวมข้อมูลจริง ประมาณ 1-2 คน ว่าจะมีความเข้าใจตัวคำถาม และสามารถตอบคำถามตามที่ต้องการได้หรือไม่
6. ปรับปรุงขอคำถาม
7. จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลดังขั้นตอนต่อไปนี้

1. แบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือกและเติมคำ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิงปริมาณ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่ของแต่ละตัวเลือกในข้อคำถามแต่ละข้อ

2. แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อคำถาม ดังต่อไปนี้
 ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.00 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหรือรับรู้ในระดับมากที่สุด
 ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหรือรับรู้ในระดับมาก
 ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหรือรับรู้ในระดับปานกลาง
 ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหรือรับรู้ในระดับน้อย
 ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจหรือรับรู้ในระดับน้อยที่สุด

3. เอกสารที่เกี่ยวข้อง บทสัมภาษณ์และข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำมาประมวลและจัดเป็นกลุ่มโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติบรรยาย (Descriptive Statistics) หาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ร้อยละ (Percentage) ความถี่ (Frequency) เพื่อบรรยายลักษณะทั่วไป

บทที่ 4

ผลการวิจัย

จากการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาเรื่องการศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รายวิชาการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2 ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาสาขาวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2559 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ ผลการวิจัยตามระยะการดำเนินการวิจัยและคำถามวิจัย ดังนี้

1. ความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทยต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู สำหรับความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทยต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ผู้วิจัยขอเสนอความพึงพอใจ ดังต่อไปนี้

1.1 ความพึงพอใจของนักศึกษาต่อการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู รายวิชาฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามของนักศึกษาที่ออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน ปีการศึกษา 2559 จำนวน 80 คน เป็นเพศชาย 11 คน เพศหญิง 69 คน โดยนักศึกษามีความพึงพอใจ ในด้านต่างๆ ดังต่อไปนี้

- ความพึงพอใจต่อการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

จากตารางที่ 1 พบว่า นักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยมีความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูของ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อยู่ในระดับมาก ($X = 3.90$) ถ้าพิจารณารายการความพึงพอใจในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูทั้งหมด 7 รายการพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจในระดับมากทุกรายการ คือ การชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ข้อตกลงหรือกติกา ของโรงเรียนที่ต้องยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ การชี้แจงระบบการบริหารงานของโรงเรียน การจัดอาจารย์พี่เลี้ยงที่ดูแลรับผิดชอบให้นักศึกษา การกำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การชี้แจงการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การแนะนำบุคลากรของ โรงเรียน และการประชุมสัมมนาระหว่างอาจารย์พี่เลี้ยงกับนักศึกษา

ตารางที่ 4.1 ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านการวางแผนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
(N = 80) รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ด้านการวางแผนการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	ความพึงพอใจของนักศึกษา	
	x	S.D.
1. การชี้แจงเกี่ยวกับระเบียบข้อบังคับ ข้อตกลงหรือกติกาของโรงเรียนที่ต้องยึดถือ เป็นแนวปฏิบัติ	4.18	0.86
2. การชี้แจงระบบการบริหารงานของโรงเรียน	4.05	0.95
3. การแนะนำบุคลากรของโรงเรียน	3.96	0.93
4. การจัดอาจารย์พี่เลี้ยงที่ดูแลรับผิดชอบให้นักศึกษา	4.01	0.96
5. การประชุมสัมมนาระหว่างอาจารย์พี่เลี้ยงกับนักศึกษา	3.86	0.90
6. การกำหนดระยะเวลาให้นักศึกษาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู	3.98	0.95
7. การชี้แจงการประเมินผลการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ	3.89	0.89
รวม	3.99	0.92

- ความพึงพอใจต่อการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

จากตารางที่ 2 พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจในด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับปานกลาง ($X = 3.48$) ถ้าพิจารณาความพึงพอใจในด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ 15 รายการ (ตารางที่ 2) พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพในระดับมากที่สุดทั้งหมด 6 รายการ คือ ความพร้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์ในการรับนักศึกษาเข้า ฝึกประสบการณ์ ความพร้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์ในการมอบหมายงานต่างๆ ให้นักศึกษา การประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาโดยใช้แบบประเมินตามแบบประเมินของศูนย์ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู การให้คำปรึกษาและเสนอแนะของอาจารย์พี่เลี้ยงที่ดูแลรับผิดชอบการให้นักศึกษา ฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายงานวิจัยการศึกษาเพื่อเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ และการให้นักศึกษาฝึก ปฏิบัติงานในฝ่ายงานอาคารสถานที่ งานยานพาหนะ งานพัสดุงานผลิตเอกสาร ตำรา ส่วนรายการความพึงพอใจรายการอื่น ๆ นักศึกษามีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลาง คือ การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายงานโภชนาการ งานคลินิกสุขภาพงานสหกรณ์ งานสวัสดิภาพและความปลอดภัย ฝ่ายบริการจิตวิทยาและแนะแนว ฝ่ายห้องสมุดและศูนย์สื่อการเรียนรู้ ฝ่ายวัดและประเมินผล ฝ่ายเทคโนโลยีสื่อสารสารสนเทศ ฝ่ายทะเบียนและประมวลผล ฝ่ายงานบริการวิชาการ และสัมพันธ์ชุมชน การให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็น

ศูนย์กลาง ฝ่ายงานธุรการและงานประชาสัมพันธ์ นักศึกษาสะท้อนความคิดเห็นว่าการศึกษาและปฏิบัติงานในฝ่าย ต่างๆ

ตารางที่ 4.2 ความพึงพอใจของนักศึกษาด้านการดำเนินการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู
(N = 80) รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู

ด้านการดำเนินการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู	ความพึงพอใจของนักศึกษา	
	x	S.D.
1. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายทะเบียนและประมวลผล	3.21	1.13
2. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายวัดและประเมินผล	3.16	1.15
3. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายห้องสมุดและศูนย์สื่อการเรียนรู้	3.35	1.06
4. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายบริการจิตวิทยาและแนะแนว	3.49	0.84
6. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายงานวิจัยการศึกษาเพื่อเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ	3.20	1.14
7. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายงานบริการวิชาการและสัมพันธ์ชุมชน	3.15	1.15
8. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายงานธุรการและงานประชาสัมพันธ์	3.54	1.06
9. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายงานอาคารสถานที่ งานยานพาหนะ งานพัสดุงานผลิต เอกสารตำรา	3.64	0.83
10. การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติงานในฝ่ายงานโภชนาการ งานคลินิกสุขภาพงานสหกรณ์งานสวัสดิภาพและความปลอดภัย	3.43	0.75
11. การให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	3.20	1.14
12. การให้คำปรึกษาและเสนอแนะของอาจารย์ที่เลี้ยงที่ดูแลรับผิดชอบ	3.71	1.14
13. ความพร้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์ในการรับนักศึกษาเข้าฝึกประสบการณ์	3.50	1.06
14. ความพร้อมของโรงเรียนฝึกประสบการณ์ในการมอบหมายงานต่างๆ ให้นักศึกษา	4.04	0.73
15. การประเมินผลการฝึกประสบการณ์ของนักศึกษาโดยใช้แบบประเมินตามแบบประเมินของ ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรู	3.86	0.90
รวม	3.49	1.00

- คุณภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษา

จากตารางที่ 3 พบว่า นักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยมีการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของตนเอง อยู่ในระดับมาก ($X=3.59$) ถ้าพิจารณารายการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของตนเองทั้งหมด 11 รายการ พบว่า ความคิดเห็นต่อปริมาณการปฏิบัติงานของตนเองในแต่ละรายการของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยอยู่

ในระดับมาก 6 รายการ คือ การปฏิบัติงานในฝ่ายงานวิจัยการศึกษาเพื่อเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ การปฏิบัติงานในฝ่ายงานอาคารสถานที่ งานยานพาหนะ งานพัสดุงานผลิตเอกสารตำรา งานโสตทัศนศึกษา การปฏิบัติงานในฝ่ายบริการจิตวิทยาและแนะแนว การปฏิบัติงานในฝ่ายห้องสมุดและศูนย์สื่อการเรียนรู้ การปฏิบัติงานในฝ่ายงานโภชนาการ งานคลินิกสุขภาพงานสหกรณ์ งานสวัสดิภาพและความปลอดภัย และการปฏิบัติงานในฝ่ายงานธุรการและงานประชาสัมพันธ์ ตามลำดับ นักศึกษาครมีความคิดเห็นต่อปริมาณการปฏิบัติงานของตนเองใน ระดับปานกลาง 5 รายการ คือ การปฏิบัติงานในฝ่ายทะเบียนและประมวลผล การปฏิบัติงานในฝ่ายวัดและประเมินผลการปฏิบัติงานในฝ่ายเทคโนโลยีสื่อสารสารสนเทศ การปฏิบัติงานในฝ่ายงานบริการวิชาการและสัมพันธ์ชุมชน และการปฏิบัติงานโดยใช้กระบวนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง

ตารางที่ 4.3 การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงานของนักศึกษา (N = 80) รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

การปฏิบัติงานด้านต่างๆ	การรับรู้เกี่ยวกับปริมาณการปฏิบัติงาน	
	$\bar{x}$	<i>S.D.</i>
1. การปฏิบัติงานในฝ่ายทะเบียนและประมวลผล	3.45	0.80
2. การปฏิบัติงานในฝ่ายวัดและประเมินผล	3.44	0.76
3. การปฏิบัติงานในฝ่ายห้องสมุดและศูนย์สื่อการเรียนรู้	3.50	0.95
4. การปฏิบัติงานในฝ่ายบริการจิตวิทยาและแนะแนว	3.60	0.82
6. การปฏิบัติงานในฝ่ายงานวิจัยการศึกษาเพื่อเด็กที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ	3.29	1.12
7. การปฏิบัติงานในฝ่ายงานบริการวิชาการและสัมพันธ์ชุมชน	3.84	0.93
8. การปฏิบัติงานในฝ่ายงานธุรการและงานประชาสัมพันธ์	3.63	0.87
9. การปฏิบัติงานในฝ่ายงานอาคารสถานที่ งานยานพาหนะ งานพัสดุงานผลิต เอกสารตำรา	3.53	0.82
10. การปฏิบัติงานในฝ่ายงานโภชนาการ งานคลินิกสุขภาพงานสหกรณ์งานสวัสดิภาพและความปลอดภัย	3.61	0.83
	3.85	0.88
11. การโดยใช้กระบวนการสอนที่เน้นนักเรียนเป็นศูนย์กลาง	3.50	1.19
รวม	3.57	0.91

นอกจากนี้นักศึกษาแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในการปฏิบัติงานในโรงเรียน ทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เช่น โครงสร้างการทำงานของโรงเรียน กระบวนการทำงานของฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน เข้าใจภาระหน้าที่อื่นๆ ของครูที่ต้องรับผิดชอบนอกเหนือจากงานสอน การประสานงานของแต่ละฝ่ายในโรงเรียน

- ลักษณะความเป็นครูที่พัฒนาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

จากตารางที่ 4.4 พบว่า นักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ภาษาไทยมีการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่พัฒนา จากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอยู่ในระดับมาก ($X = 4.19$) ถ้าพิจารณารายการเกี่ยวกับลักษณะ ความเป็นครูทั้งหมด 10 รายการ พบว่า ลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่พัฒนาจากการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูตามการรับรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด 1 รายการ คือ ความศรัทธาต่อวิชาชีพ ครูและมีวิญญานความเป็นครู ส่วนลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพตามการรับรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับมาก 9 รายการ คือ การควบคุม กิริยาจาให้เหมาะสมแก่ บุคคล โอกาส และสถานที่ การปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย และกรอบ ประเพณี ความซื่อตรง ซื่อสัตย์ และมีความจริงใจ ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ ความตั้งใจที่จะฝึกฝนตนเองให้พัฒนา ยิ่งๆ ขึ้น ความกล้าแสดงออกทางความคิดในสิ่งที่ดีงาม ความผูกพันและเอาใจใส่นักเรียน ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู และความมีมนุษยสัมพันธ์กับคณะครูผู้ร่วมงาน

ตารางที่ 4.4 การรับรู้เกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่พัฒนาจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

(N = 80) รายวิชาการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

ลักษณะความเป็นครู	การรับรู้เกี่ยวกับ ลักษณะความเป็นครู	
	x	S.D.
1. ความศรัทธาต่อวิชาชีพครูและมีวิถึญาณความเป็นครู	4.63	0.76
2. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับจรรยาบรรณครู	4.04	0.91
3. ความผูกพันและเอาใจใส่นักเรียน	4.09	0.90
4. การควบคุมกิริยา วาจาให้เหมาะสมแก่บุคคล โอกาส และสถานที่	4.00	0.82
5. ความซื่อตรง ซื่อสัตย์ และมีความจริงใจ	4.21	0.80
6. ความกล้าแสดงออกทางความคิดในสิ่งที่ตั้งถาม	4.29	0.73
7. การปฏิบัติตามระเบียบวินัย และกรอบประเพณี	4.05	0.77
8. ความตั้งใจที่จะฝึกตนเอง ให้พัฒนาอื่นๆ ขึ้น	4.10	0.87
9. ความมีมนุษยสัมพันธ์กับคณะครู ผู้ร่วมงาน	3.85	0.88
10. ความสามารถในการทำงานเป็นหมู่คณะ	4.30	0.80
รวม	4.16	0.83

- ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเป็นอย่างไร

จากแบบสอบถามและการสัมภาษณ์นักศึกษาเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย พบว่า นักศึกษาได้สะท้อนปัญหา เกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย คือ สะท้อนความคิดเห็นว่าเวลาว่างที่ไม่ ตรงกันระหว่างนักศึกษากับอาจารย์พี่เลี้ยง ทำให้เกิดความยากลำบากในการเข้าฝึกปฏิบัติงานหน้าที่ต่างๆ รวมถึงการให้คำปรึกษาของอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์พี่เลี้ยงในระหว่างการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำให้นักศึกษารู้สึกเกร็งและไม่กล้าถามหรือปรึกษาอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์พี่เลี้ยง เนื่องจากอาจารย์บางท่านไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา รวมถึงบริบทของโรงเรียนไม่สะท้อนสภาพโรงเรียนที่แท้จริงในประเทศไทย นักศึกษาอยากให้ศูนย์ฝึกประสบการณ์ วิชาชีพพร้อมมือกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูอื่นๆที่เป็นบริบทของสังคมไทยทั่ว ๆ ไป

2. การดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

จากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์นักศึกษาศาขาวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่นักศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาและครูพี่เลี้ยงในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา

2.1 ด้านการวางแผนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

พบว่า การปฏิบัติการสอน และวิจัยในชั้นเรียน มีจำนวนหน่วยกิตวิชาละ 6 หน่วยกิต ซึ่งมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ศึกษานำทฤษฎี วิชาซีพีที่ได้เรียนมาไปทดลองฝึกปฏิบัติการสอนและการทำวิจัยในชั้นเรียน ตลอดจนปรับปรุงใช้ให้ เหมาะสมกับนักเรียนและปัญหาที่เกิดขึ้น รวมทั้งให้นักศึกษาได้ศึกษาและเรียนรู้งานการบริหาร และการจัดการโรงเรียน ตลอดจนปัญหาและวิธีการแก้ไข ปรับตัวเข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครู รับผิดชอบใน หน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน ฝึกการเป็นครูที่ดี รู้จักปฏิบัติตนตามระเบียบข้าราชการ และ กฎระเบียบของโรงเรียน สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างโรงเรียนที่นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูกับ คณะศึกษาศาสตร์ และเพื่อให้นักศึกษามีเจตคติที่ดี และตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพครู

โดยในการวางแผนการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น สถาบันผลิตครูได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อวางระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พัฒนาแผนการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ดำเนินการประเมินระดับคะแนนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูศึกษาศาสตร์ และ ดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูศึกษาศาสตร์ นอกจากนี้ คณะกรรมการสาขาวิชาภาษาไทย ซึ่งรับผิดชอบดูแลและนิเทศนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาการ สอนวิชาภาษาไทยร่วมกันวางแผนพิจารณาเลือกโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การดำเนินการนิเทศ และการจัดกิจกรรมอภิปรายสัมมนาระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

3. ด้านการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู

จากการวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ

พบว่า ในรายวิชาประสบการณ์วิชาชีพครู การปฏิบัติการสอน และวิจัยในชั้นเรียน โดย นักศึกษาจะออกฝึกปฏิบัติการสอนและทำกิจกรรมเสริมหลักสูตรในภาคต้นและ ปฏิบัติการสอนและทำวิจัยในชั้นเรียนในภาคปลาย ในรายวิชาวิจัย เป็น ระยะเวลา 18 สัปดาห์ ก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ นักศึกษาจะเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ และ ในระหว่างการฝึกประสบการณ์

วิชาชีพครู นักศึกษาจะต้องกลับมาประชุมอภิปราย (Conference) ที่คณะครุศาสตร์ 2 ครั้ง ในแต่ละภาคการศึกษา โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. จัดปฐมนิเทศเพื่อให้นักศึกษาได้ทำความเข้าใจเรื่องของกระบวนการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ได้เข้าใจบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาในระหว่างฝึกปฏิบัติการสอนและการเตรียมความพร้อมโดยสรุป ทบทวนเพิ่มเติมความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ
2. อาจารย์นิเทศก์ดำเนินการส่งนักศึกษาไปยังสถาบันต่างๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค โดย จะส่งในวันแรกของการเปิดภาคเรียน ทั้งนี้คณะกรรมการฯ และอาจารย์นิเทศก์ได้พบปะพูดคุยกับ ผู้บริหารโรงเรียน อาจารย์หัวหน้าภาควิชา อาจารย์พี่เลี้ยงเพื่อทำความเข้าใจในเรื่องของการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูฯ และการทำวิจัยในชั้นเรียนให้ตรงกัน
3. นักศึกษาทำการสอนของโดยมีครูพี่เลี้ยงเป็นผู้ที่ดูแลรับผิดชอบศึกษาโครงการของหมวด วิชา ทำความคุ้นเคยกับบุคลากรต่างๆ ในโรงเรียน ภายใต้การดูแลให้คำแนะนำของอาจารย์พี่เลี้ยง
4. นักศึกษาต้องฝึกปฏิบัติงานการสอนอย่างเต็มเวลาเสมือนครูคนหนึ่งของโรงเรียนนั้นติดต่อกัน เป็นระยะเวลาอีก 1 ปีการศึกษา โดยมีอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงนิเทศการสอน โดยอาจารย์นิเทศก์จะดำเนินการนิเทศอย่างน้อย 2 ครั้งต่อภาคการศึกษา รวม 4 ครั้ง ใน 1 ปีการศึกษา ในการนิเทศแต่ละครั้งอาจารย์นิเทศก์และ อาจารย์พี่เลี้ยงจะตรวจแผนการจัดการเรียนรู้ สังเกตการสอนในชั้นและบันทึกผลการนิเทศการสอนแต่ละครั้งเพื่อติดตามผลพัฒนาการสอนของนักศึกษา
5. กรรมการศูนย์ปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูออกการเยี่ยมโรงเรียนฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ และนักศึกษา อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ในสัปดาห์ที่ 3 ของการส่งนักศึกษาไปการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพ โดยคณะกรรมการฯ จะพบกับผู้บริหาร อาจารย์หัวหน้าหมวดวิชา และอาจารย์พี่เลี้ยง เพื่อ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้สอดคล้องกับความต้องการของสถาบันการ ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู
6. นักศึกษาเข้าร่วมประชุมอภิปรายระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูฯ (Conference) 1 ครั้ง ใน แต่ละภาคการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ นักศึกษาได้กลับมา แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นและหาแนว ทางแก้ไขปัญหาบางประการที่นักศึกษาประสบในระหว่างการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูฯ ของแต่ละโรงเรียน โดยอาจารย์นิเทศฯทุกคนจะเป็นผู้รับผิดชอบในส่วนนี้

7. นักศึกษาเข้าร่วมประชุมสัมมนาหลังการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในแต่ละภาคการศึกษา โดยมี จุดประสงค์เพื่อเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้นำประสบการณ์และข้อคิดจากการฝึกปฏิบัติงานการสอน การปฏิบัติงานครู และ การวิจัยในชั้นเรียน มาวิเคราะห์ ประเมินผลรวมสรุป พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทาง แก้ปัญหาต่างๆ ที่เกี่ยวกับการจัดงานฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยนี้มีจุดประสงค์การวิจัย ดังต่อไปนี้ 1) เพื่อศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู ของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครูของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู โดยวิธีวิจัยที่ใช้ในการศึกษาคือวิจัยเชิง สำรวจ (Survey Research) เก็บข้อมูลแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ โดยกลุ่มที่ศึกษาคือนักศึกษา สาขาวิชาภาษาไทย ในหลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี ได้แก่ นักศึกษาชั้นปีที่ 5 จำนวน 80 คน ที่ออกฝึกประสบการณ์ วิชาชีพครู วิธีและเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับความพึงพอใจในการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู 2) แบบสัมภาษณ์ นักศึกษาสาขาวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู บทบาทหน้าที่ของนักศึกษาและครูพี่เลี้ยงในระหว่าง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนักศึกษา 3) แบบสัมภาษณ์ครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศของนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ นักศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะใน การดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพ บทบาทหน้าที่ของครูพี่เลี้ยงและอาจารย์นิเทศ วิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้ 1) แบบสอบถามแบบกำหนดคำตอบให้เลือกและเติมคำ ซึ่งเป็นข้อมูลเชิง ปริมาณผู้วิจัยดำเนินการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละของแต่ละตัวเลือกในข้อ คำถามแต่ละข้อ 2) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ หาค่าความถี่แต่ละระดับความคิดเห็น หาค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของแต่ละข้อ คำถาม และ 3) เอกสารที่เกี่ยวข้อง บทสัมภาษณ์และข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดซึ่งเป็นคำถาม เกี่ยวกับความ คิดเห็นและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยนำมาประมวลและจัดเป็นกลุ่มโดยการวิเคราะห์เนื้อหา ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการสำรวจสภาพการดำเนินการจัดกิจกรรมฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ครู ความพึงพอใจ ของนักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทยต่อการจัด ประสบการณ์วิชาชีพครู คุณภาพในการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาจากการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครู และปัญหาและ อุปสรรคในการจัดประสบการณ์วิชาชีพครู มีข้อค้นพบดังนี้

1. สำหรับความพึงพอใจของนักศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาภาษาไทย ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมากและปานกลาง แต่อย่างไรก็ตามนักศึกษาแสดงความคิดเห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรให้กำหนดเวลาในการปฏิบัติงานในด้านต่างๆ มากกว่าการบรรยาย และควรเปิดโอกาสให้นักศึกษาลงมือปฏิบัติจริงในขณะฝึกประสบการณ์วิชาชีพ

2. คุณภาพในการปฏิบัติงานของนักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษา สะท้อนว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้สิ่งต่าง ๆ เช่น โครงสร้างการทำงานของ โรงเรียน กระบวนการทำงานของฝ่ายต่างๆ ภายในโรงเรียน เข้าใจภาระหน้าที่อื่นๆ ของครูที่ต้อง รับผิดชอบ นอกเหนือจากงานสอน

3. การรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับลักษณะความเป็นครูที่เกิดขึ้นจากการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยนักศึกษามีความเห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำให้นักศึกษาได้เรียนรู้ เกี่ยวกับการควบคุมอารมณ์ของตนเอง การวางตัวต่อเพื่อนครูและการวางตัวต่อนักเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียนในวัยต่าง ๆ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความตรงต่อเวลา การแต่งกาย มารยาทและจรรยาบรรณของความเป็นครู

4. ปัญหาและอุปสรรคที่พบในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ได้แก่ การจัดตารางระหว่างอาจารย์ผู้สอนหรืออาจารย์พี่เลี้ยงกับ นักศึกษาไม่ตรงกัน การไม่ทราบบทบาทหน้าที่ของอาจารย์พี่เลี้ยง การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในโรงเรียน ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูไม่สะท้อนสภาพโรงเรียนที่แท้จริงในประเทศไทย นักศึกษาอยากให้ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูร่วมมือกับโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู

5. การปฏิบัติการสอน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษานำทฤษฎีวิชาชีพที่ได้เรียนมาไปทดลองฝึก ปฏิบัติการสอนและจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร รวมทั้งให้นักศึกษาได้ศึกษาและเรียนรู้งานการบริหาร และการจัดการโรงเรียน การปรับตัวเข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครู รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย จากโรงเรียน พัฒนาเจตคติที่ดีและตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพครู และการปฏิบัติการสอนและวิจัยในชั้นเรียน มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้นักศึกษานำทฤษฎีวิชาชีพที่ได้ เรียนมาไปทดลองฝึกปฏิบัติการสอนและทำวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งให้นักศึกษาได้ศึกษาและเรียนรู้งานการบริหาร และการจัดการโรงเรียน การปรับตัวเข้ากับสังคมในฐานะที่เป็นครู รับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายจากโรงเรียน พัฒนาเจตคติที่ดีและตระหนักถึงคุณค่าของวิชาชีพครู

6. ในการวางแผนการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูนั้น สถาบันผลิตครูได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์ปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อวางระเบียบและวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์ปฏิบัติการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู พัฒนาแผนการดำเนินงานการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และ ดำเนินงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ศึกษาศาสตร์ ในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู นักศึกษาออกฝึกปฏิบัติการสอนและทำกิจกรรมเสริม

หลักสูตร และปฏิบัติการสอนและทำวิจัยในชั้นเรียน ในโรงเรียนทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เป็นระยะเวลา 1 ปีการศึกษา ก่อนการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆ นักศึกษาจะเข้าร่วมกิจกรรมปฐมนิเทศ และในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆ นักศึกษาจะต้องกลับมาประชุมอภิปราย (Conference) ที่ คณะครุศาสตร์ 1 ครั้ง ในแต่ละภาคการศึกษา

7. การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆทำให้นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆสาขาวิชาภาษาไทยได้เรียนรู้ใน หลายด้าน ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ วิธีสอน การเรียนรู้ของ ผู้เรียน การควบคุมชั้นเรียน และการใช้สื่อการเรียนรู้ นอกจากนี้ นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานกับบุคคลอื่น และการปฏิบัติตนให้เหมาะสมในโรงเรียน รวมทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆทำให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพรุ่นๆมากขึ้น ทั้งนี้ นักศึกษาสะท้อนความคิดว่าอาจารย์นิเทศก์และอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นบุคคลที่สำคัญมากในการพัฒนาให้เกิดการเรียนรู้ดังกล่าว

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการจัดประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆ รายวิชาปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา 1 และ 2 ของนักศึกษา ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆ สาขาวิชาภาษาไทย ปีการศึกษา 2559 คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์ จากการสำรวจความพึงพอใจของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆและการรับรู้เกี่ยวกับปริมาณในการปฏิบัติงานและลักษณะความเป็นครูของนักศึกษาครูสาขาวิชาภาษาไทยที่ได้จาก การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆชี้ให้เห็นว่า นักศึกษามีความพึงพอใจ ในระดับมากต่อการวางแผนและการดำเนินการจัดประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆ และมีความคิดเห็นว่าการฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆทำให้นักศึกษามีคุณลักษณะของความเป็นครู เช่น การควบคุมกิริยา วาจาให้เหมาะสม แก่บุคคล โอกาส และสถานที่ การปฏิบัติตนตามระเบียบวินัย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ซึ่งสอดคล้องกับ งานวิจัยของประมุข กอปรสิริพัฒน์, (2548) ที่พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆสามารถพัฒนาสมรรถภาพด้าน คุณลักษณะต่างๆ ของนักศึกษาครู เช่น ความรัก ความศรัทธาต่อวิชาชีพรุ่นๆ การมีวิถึวินัยความเป็นครู และความเป็นผู้นำและมีคุณธรรมในวิชาชีพรุ่นๆซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายของการผลิตครูในยุคปฏิรูปการ เรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู (สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, (2543) สำนักงาน คณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547)

แต่อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยยังพบว่า การจัดประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆดังกล่าวเน้นการบรรยายและ การสังเกตการทำงานของอาจารย์พี่เลี้ยงเป็นหลัก โดยเฉพาะการจัดเวลาให้นักศึกษาเข้าไปฝึกปฏิบัติงานกับอาจารย์พี่เลี้ยง การมีเวลาว่างไม่ตรงกันระหว่างนักศึกษา กับอาจารย์พี่เลี้ยง นักศึกษาคิดว่าศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพรุ่นๆควรมีการแจ้งภาระงานให้อาจารย์พี่เลี้ยงรับทราบ เพราะอาจารย์พี่เลี้ยงบางท่านก็ไม่ทราบว่า จะต้องนิเทศอะไรนักศึกษาบ้าง เพียงแค่ให้นักศึกษานั่งดูการสอนของอาจารย์พี่เลี้ยง

เท่านั้น ซึ่งผลการวิจัย สอดคล้องกับงานวิจัยในอดีตที่พบว่า อาจารย์ที่เลี้ยงไม่มีเวลาแนะนำนักศึกษา อย่างเพียงพอและมีปัญหา ในการให้คำแนะนำกับนักศึกษา (ชาติรีและวรรณทิพา, 2548) อาจารย์ที่เลี้ยงไม่ดูแลการสอนของนักศึกษา (วรา ภรณ์, 2523) และอาจารย์ที่เลี้ยงไม่เข้าใจนโยบายการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูของศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (อมราพร, 2528; ประมุข, 2548; Graham, 2006) ได้เสนอแนะว่าคุณสมบัติและ กระบวนการคัดเลือกอาจารย์ที่เลี้ยงถือว่าเป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญมากในกระบวนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ ที่จะส่งผลให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากการฝึก ปฏิบัติงานในชั้นเรียนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และอาจารย์ที่เลี้ยงควรเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนอย่างชัดเจนในการนิเทศศึกษานักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู (วรรณทิพาและภาวิณี, 2545)

จากการศึกษาการเรียนรู้และปัญหาอุปสรรคของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สาขาวิชาภาษาไทย พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำให้ได้เรียนรู้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ เขียนแผนการจัดการเรียนรู้วิธีสอน การเรียนรู้ของผู้เรียน การควบคุมชั้นเรียน และการใช้สื่อการเรียนรู้ โดยนักศึกษาสะท้อนว่านักศึกษาสามารถนำความรู้ฝึกปฏิบัติงานครูไปใช้ประโยชน์ ได้ นอกจากนี้ นักศึกษาได้เรียนรู้การทำงานกับบุคคลอื่นและ การปฏิบัติตนให้เหมาะสมใน โรงเรียน รวมทั้งการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูทำให้นักศึกษามีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพครูมากขึ้น นอกจากนี้ ผลการวิจัยยังพบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูยังส่งผลให้นักศึกษาพัฒนา คุณลักษณะ อันพึงประสงค์หลายด้าน เช่น การแต่งกายสะอาด สุภาพเรียบร้อย และมีเจตคติที่ดีต่อ วิชาชีพครู ทั้งนี้ เนื่องมาจากการที่นักศึกษาได้มีโอกาสอยู่ในสังคม บรรยากาศ และสถานการณ์จริงใน โรงเรียน ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของประมุข กอปรสิริพัฒน์, (2548) ที่พบว่า การฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถ พัฒนาสมรรถภาพด้านคุณลักษณะต่างๆ ของนักศึกษาครู เช่น ความรัก ความศรัทธาต่อ วิชาชีพครู การมี วิทยุญาณความเป็นครู และความเป็นผู้นำและมีคุณธรรมในวิชาชีพ ซึ่งเป็นไปตาม เป้าหมายของการ

ผลิตครูในยุคปฏิรูปการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นให้นักศึกษามีบุคลิกลักษณะที่เหมาะสมกับความเป็นครู (สมหวัง, 2543; สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2547) แต่อย่างไรก็ตาม จากผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาก็เผชิญปัญหาในระหว่างการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ เช่น การเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ไม่ ชัดเจน การขาดการตรวจสอบความรู้ของนักเรียน การสอนไม่เน้นทักษะกระบวนการทางสาขาวิชา ภาษาไทย ขาดทักษะการตั้งคำถาม การควบคุมชั้นเรียน การลำดับเนื้อหาวิชาที่สอน และการทำวิจัย ในชั้นเรียน โดยเฉพาะในประเด็นการทำวิจัยในชั้นเรียน ซึ่งจะเห็นได้ว่าประเด็นที่นักศึกษาเผชิญปัญหา เป็นประเด็นที่ใกล้เคียงหรือประเด็นเดียวกัน กับที่นักศึกษาได้เรียนรู้ ทั้งนี้เนื่องจากการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูถือว่าเป็นกิจกรรมที่ซับซ้อนนักศึกษาอาจเผชิญปัญหาและเรียนรู้จากประเด็น ปัญหานั้นในเวลาเดียวกัน โดยในการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู อาจารย์ที่เลี้ยง อาจารย์นิเทศก์ และ

ครูผู้สอนโรงเรียนฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรีมีความสำคัญมากใน การพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งจะเห็นว่านักศึกษาเกิดการเรียนรู้จากการที่อาจารย์ที่เลี้ยงและอาจารย์ นิเทศก์เป็นแบบอย่างที่ดี เอาใจใส่นักศึกษา เข้าใจบทบาท และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาขาวิชา ภาษาไทยและการทำวิจัยในชั้นเรียน ในทางตรงข้าม หากอาจารย์ที่เลี้ยงหรืออาจารย์ นิเทศก์ไม่เข้าใจ บทบาทหน้าที่และขาดความรู้ความเข้าใจในประเด็นดังกล่าวก็จะทำให้นักศึกษาไม่เกิดการ เรียนรู้ตาม จุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ยกตัวอย่าง เช่น อาจารย์ที่เลี้ยงยังไม่มั่นใจในการทำวิจัยในชั้นเรียน ทำให้ใน บางครั้งการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิจัยในชั้นเรียนจะดำเนินการโดยอาจารย์นิเทศก์เป็น ส่วนใหญ่ ดังนั้นการเตรียมอาจารย์ที่เลี้ยงในการวิจัยในชั้นเรียนเป็นสิ่งที่จำเป็นและสำคัญ นอกจากนี้ อาจารย์ที่ เลี้ยงและอาจารย์นิเทศก์ร่วมกันในการวางแผนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรี

ข้อเสนอแนะ

1. ในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรี ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรีควรเตรียม ความพร้อมของอาจารย์ที่เลี้ยง และนักศึกษานักศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ของตนเอง ในขณะที่ดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรี
2. นักศึกษาควรควรมีโอกาสสังเกต ช่วยงาน และฝึกปฏิบัติงานในหน้าที่ครูในสถานการณื จริง ที่หลากหลาย โดยมีอาจารย์ที่เลี้ยงทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำช่วยเหลือ ดังนั้นศูนย์ฝึก ประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรีควรวางแผนและประสานงานกับอาจารย์ที่เลี้ยงเพื่อให้จัดประสบการณ์ให้ นักศึกษาได้ ลงมือปฏิบัติงานจริง
3. อาจารย์ที่เลี้ยงควรให้คำแนะนำและร่วมกับนักศึกษานักศึกษาเพื่อจัดเวลาเพื่อเข้าสังเกต พัฒนาการของนักศึกษานักศึกษาครูอย่างสม่ำเสมอ
4. ในการดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรี ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรีควรเตรียม ความ พร้อมของนักศึกษา อาจารย์นิเทศก์ อาจารย์ที่เลี้ยง และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการฝึกประสบการณ์ วิชาชีพระดับปริญญาตรีให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยในชั้นเรียน รวมทั้งบทบาทหน้าที่ของตนเองในการ ทำวิจัยในชั้นเรียนขณะดำเนินการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรี เช่น การทำคู่มือการวิจัยในชั้นเรียน สำหรับการฝึก ประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรี และการอบรมเชิงปฏิบัติการการทำวิจัยในชั้นเรียน
5. ควรมีการศึกษาและวิจัยการพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรีที่ส่งเสริมให้ นักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพระดับปริญญาตรี หลักสูตรการผลิตครู 5 ปี โดยเฉพาะการเพิ่มศักยภาพให้นักศึกษา จัดการเรียนการสอนและทำวิจัยในชั้นเรียนที่สอดคล้องกับการปฏิรูปการเรียนรู้

เอกสารอ้างอิง

- กมลวรรณ ตั้งเจริญบำรุงสุข. (2545). การศึกษาความต้องการในการนิเทศการฝึก
ประสบการณ์วิชาชีพครูของนักศึกษาฝึกสอน สถาบันราชภัฏกลุ่มรัตนโกสินทร์,
 กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยกระทรวงศึกษาธิการ. (2546).
 กระทรวงศึกษาธิการ.โครงการผลิตครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร5 ปี),
 กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ
 กระทรวงศึกษาธิการ.(2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544** กรุงเทพฯ,
 โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว
 กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **แนวทางการปฏิรูปการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ.**
 กรุงเทพฯ:
 ชนิตา ยอดดี. (2543). **จิตวิทยาการทำงาน.** กรุงเทพฯ : เอ็มพันธ์จำกัด.
 จิตตภา ศุนาลัย.(2549). การศึกษาการพัฒนาความเป็นครูของนักศึกษาฝึกประสบการณ์
วิชาชีพครู คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, ศึกษาศาสตร์
ปริทัศน์.
 ทิพย์วัลย์ นุ่มประเสริฐ .(2542). การศึกษาการจัดการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูใน
โรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดฉะเชิงเทรา วิทยานิพนธ์ปริญญาโท
มหาวิทยาลัยรามคำแหง
 นลินี บำเรอราช และ สุทร บำเรอราช.(2542). การศึกษาพฤติกรรมการสอนของนักศึกษา
ฝึกสอนคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา, ชลบุรี: คณะศึกษาศาสตร์
มหาวิทยาลัยบูรพา
 นิคม ตั้งคะพิภพ และคณะ, 2544. การพัฒนารูปแบบการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูครู
ภาคสนามคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, มหาวิทยาลัยศิลปากร
 บริบูรณ์สุข บัญชรเทวกุล.(2549).สภาพการจัดและความคิดเห็นต่อการสังเกตและฝึก
ปฏิบัติงานครูดำเนินงานประจำของนิสิต คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เกษตรศาสตร์.ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์.
 บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2542). **เทคนิคการสร้างเครื่องมือรวบรวมข้อมูลสำหรับการ**
การวิจัย. (พิมพ์ครั้งที่ 5). นครปฐม : คณะศึกษาศาสตร์และมนุษยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล.

เบญจวรรณ เกิดในมงคล (2546 : บทคัดย่อ) .เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการฝึก

ประสบการณ์วิชาชีพครู ในสถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน

ประมุข กอปรสิริพัฒน์, (2548). **การพัฒนาหลักสูตรฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูตาม**

หลักสูตรการปฏิรูปการฝึกหัดครู, วิทยานิพนธ์ปริญญาเอก มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2546). **จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริม**

สุขภาพ.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2547). **จิตวิทยาการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดี.**

พิภพ วังเงิน. (2547). **พฤติกรรมองค์กร. กรุงเทพฯ : อักษรพิทยา.**

รุ่ง เจนจิต. (2549). **ความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการของเจ้าหน้าที่องค์กร**

ปกครอง ส่วนท้องถิ่นในจังหวัดกระบี่. ม.ป.ท.

ศูนย์ฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู คณะครุศาสตร์. (2553). **คู่มือการฝึกประสบการณ์**

วิชาชีพครู หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.5 ปี). คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ราชภัฏอุดรดิตถ์.

สนอง เครือมาก. (2543). **คู่มือสอบและปฏิบัติการ. นครสวรรค์: เรียนดี.สำนักงาน**

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์, (2543). **ข้อเสนอเชิงนโยบายการปฏิรูปวิชาชีพครูตาม**

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2544).**การปฏิรูปการศึกษา:วาระแห่งชาติ.**

กรุงเทพฯ:ภาพพิมพ์.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา.(2547).**คู่มือการดำเนินงานตามโครงการผลิต**

ครูการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี(หลักสูตร 5 ปี).กรุงเทพฯ:สำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับ**

ราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542. กรุงเทพฯ. สำนักพิมพ์นามมีบุ๊คส์.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**

พ.ศ. 2542 (ฉบับใหม่ 2545). กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา

แห่งชาติ

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2547). **คู่มือการดำเนินงานตามโครงการผลิตครู**

การศึกษาขั้นพื้นฐานระดับปริญญาตรี (หลักสูตร 5 ปี), กรุงเทพฯ : สำนักงาน

คณะกรรมการการอุดมศึกษา

- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา กองมาตรฐานวิชาชีพครู. (2549). **ครูกับวิชาชีพ**. กรุงเทพฯ.
- สำนักงานพัฒนาและส่งเสริมวิชาชีพ. (2549). **เกณฑ์มาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพครู**.
กรุงเทพฯ : คุรุสภาลาดพร้าว
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2547). **คู่มือการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ:
คุรุสภาลาดพร้าว.
- เสน่ห์ จุ้ยโต. (2551). **องค์การสมัยใหม่** (พิมพ์ครั้งที่ 4). นนทบุรี:มหาวิทยาลัยสุโขทัย
ธรรมาธิราช.
- อมราพร สุวรรณโชติ. (2528). **การศึกษาเปรียบเทียบปัญหาการฝึกสอนระหว่างอาจารย์
นิเทศก์อาจารย์พี่เลี้ยงและนักศึกษาฝึกสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
รามคำแหง คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง**
- อัสวชัย ลีมีเจริญ. (2546). **เจตคติต่อวิชาชีพครูและจริยธรรมของนักเรียนนักศึกษาครูใน
สถาบันราชภัฏภาคตะวันออกเฉียงเหนือ**. วิทยานิพนธ์ สาขาการศึกษา, สถาบันราช
ภัฏนครสวรรค์.
- Davis, and W. Newstrom. (1985). **Human Behavior at Work : Organizational
Behavior**. New York: McGraw Hill.
- Graham, B. (2006). **Conditions for successful field experiences: Perceptions
of cooperating teachers**. Teaching and Teacher Education.
- Good, C. V. (1973). **Dictionary of education**. New York: McGraw-Hill Book.
- Larson, A. (2005). **Pre-service teachers' field experience surprises: some
things neverchange**. The Physical Educator.
- Sax, Guilbert. (1980). **Principles of Education and Psychological
Measurement And Evalation**. Belmont, CA. Wadsworth.